

Veilig rijden

Apollo rijden

Rijschool pollo 95

Zdravko Miokovic

Roemer Visscherstraat 32

1321 CA Almere

MT:061-4332692

www.rijsschoolapollo95.nl

E-mail: info@rijsschoolapollo95.nl

<u>Inhoud</u>	<u>Bladzijde</u>
1. Voertuigcontrole	1
2. Motor controle	2
3. Motor controle	2
4. Instappen	3
5. Uitstappen	3
6. Zithouding/ stuurhouding	4
7. Spiegels stelen/ gebruik gordel	4
8. Starten van de motor	5
9. Afzetten van de motor	6
10. Wegrijden	6
11. Stoppen	7
12. Opschakelen	7
13. Terugschakelen	7
14. Sturen/ stuurtechniek	8
15. Remmei``	8
16. Stoppen op een gelling	9
17. Stoppen op een helling (afwaarts)	9
18. Wegrijden op een helling/ met handrem	9
19. Wegrijden op een helling (afwaarts)	10
20. Recht achteruitrijden	11
21. Bocht achteruit naar rechts	11
22. Keren op een niet te brede rijbaan	12
23. Achteruit in file parkeren	14
24. Wegrijden uit file	15
25. Achteruit parkeren in een parkeervak	16
26. Wegrijden uit een parkeer vak	17
27. Berijden kruispunten van gelijke orde	18
28. Berijden van voorrangskruispunten	20
29. Rechts afslaan	22
30. Links afslaan	24
31. Invoegen op een auto(snel)weg	28
32. Berijden van een auto(snel)weg	29
33. Uitvoegen van een auto(snel)weg	29
34. Inhalen	30
35. Ingehaald worden	30
36. Voorbijgaan	30
37. Tegemoetkomen	30
38. Rotondes 1/4 rond	31
39. Rotondes 1/2 rond	31
40. Rotondes 3/4 rond	32
41. Meervoudige kruispunten	34

Voertuigcontrole (B.R.A.V.O.K.)

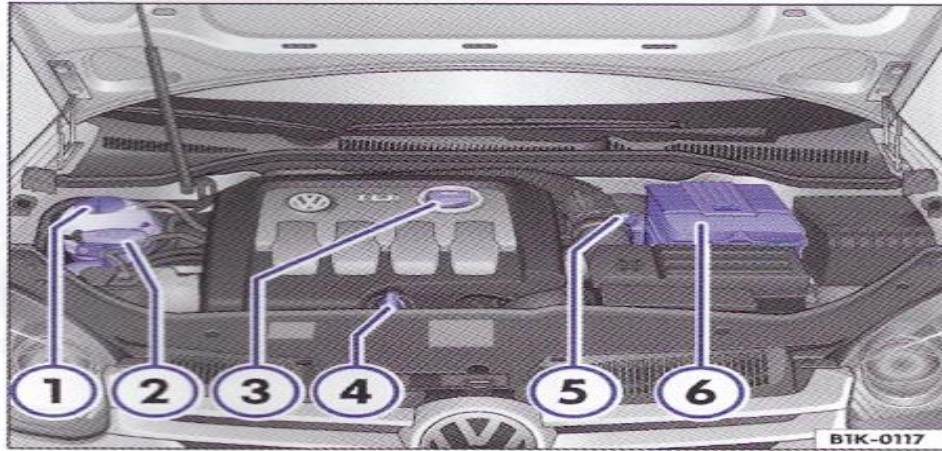
- Banden:** Profiel, beschadigingen, niet slap (± 2 bar), oneffenheden (bobbels), scherpe voorwerpen (steentjes) en dergelijke.
- Remmen:** Remvloeistof, remlichten, rem intrappen om na te gaan dat de rem niet sponzig aanvoelt.
- Accu:** Klemmen vast om de polen. Polen niet geoxideerd. Staat de accu vast. Controleer het vloeistofniveau.
- Verlichting:** Groot gedimd, gedimd licht, richtingaanwijzer, remlichten, kentekenplaatverlichting en de achteruitrijlichten.
- Oliepeil:** Door middel van peilstok. Peilstok eruit halen, schoonvegen, weer plaatsen, opnieuw eruit halen. Peilstok horizontaal houden en controleren. Moet tussen min en max staan.
- Koelvloeistof:** Peil en verder lekkages. Controle slangen visueel.
- Ruitenwisservloeistof.**

Voor wat betreft veiligheid:

- banden
  - verlichting
  - schone ruiten
  - spiegels
  - ruitenwissers
  - ruitensproeier
  - grote beschadigingen
  - remmen etc.
-
- **Buiten controleren:** Motorkap en kofferdeksel goed dicht. Let ook op een eventueel lesbordje.
  - **Binnen controleren:** Geen zware voorwerpen op de hoedenplank of onder de zitting van de stoelen die bij het remmen onder de pedalen kunnen komen.

Motor controle:

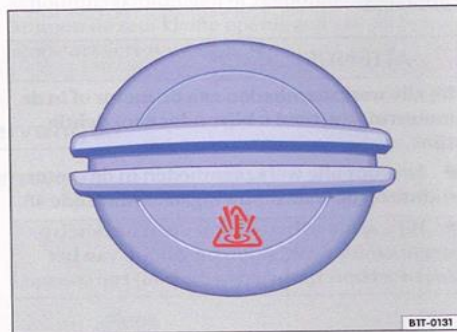
66 kW TDI-dieselmotor

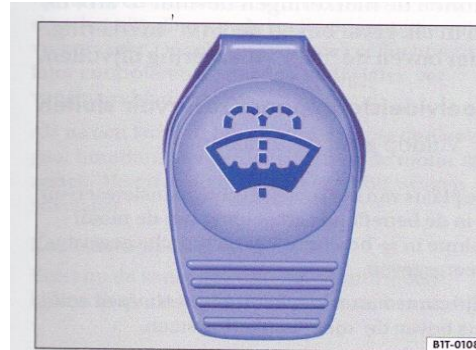
- ① Koelvloeistofexpansiereservoir
- ② Ruitensproeiervloeistofreservoir
- ③ Motorolievulopening
- ④ Motoroliepeilstok
- ⑤ Remvloeistofreservoir
- ⑥ Accu (onder een afdekking)

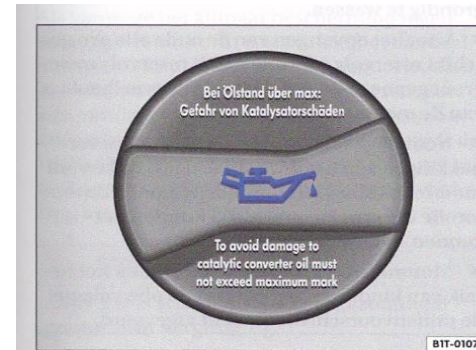
Afb. 15 In de motorruimte: Koelvloeistofexpansiereservoir

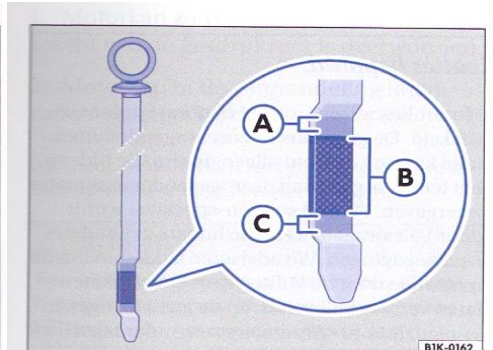
Afb. 16 Dop van koelvloeistofexpansiereservoir

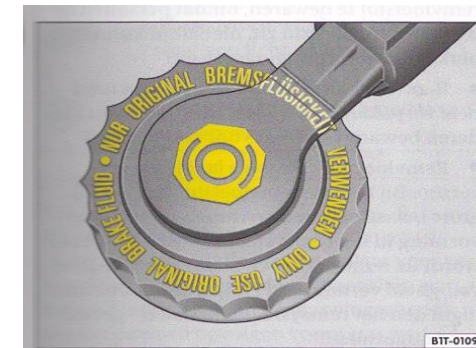
Afb. 17 In de motorruimte: Blauwe vuldop van het ruitensproeiervloeistofreservoir

Afb. 14 In de motorruimte: Vuldop van het motoroliereservoir

Afb. 13 Principe-afbeelding: Oliepeilstok met markeringen voor het oliepeil

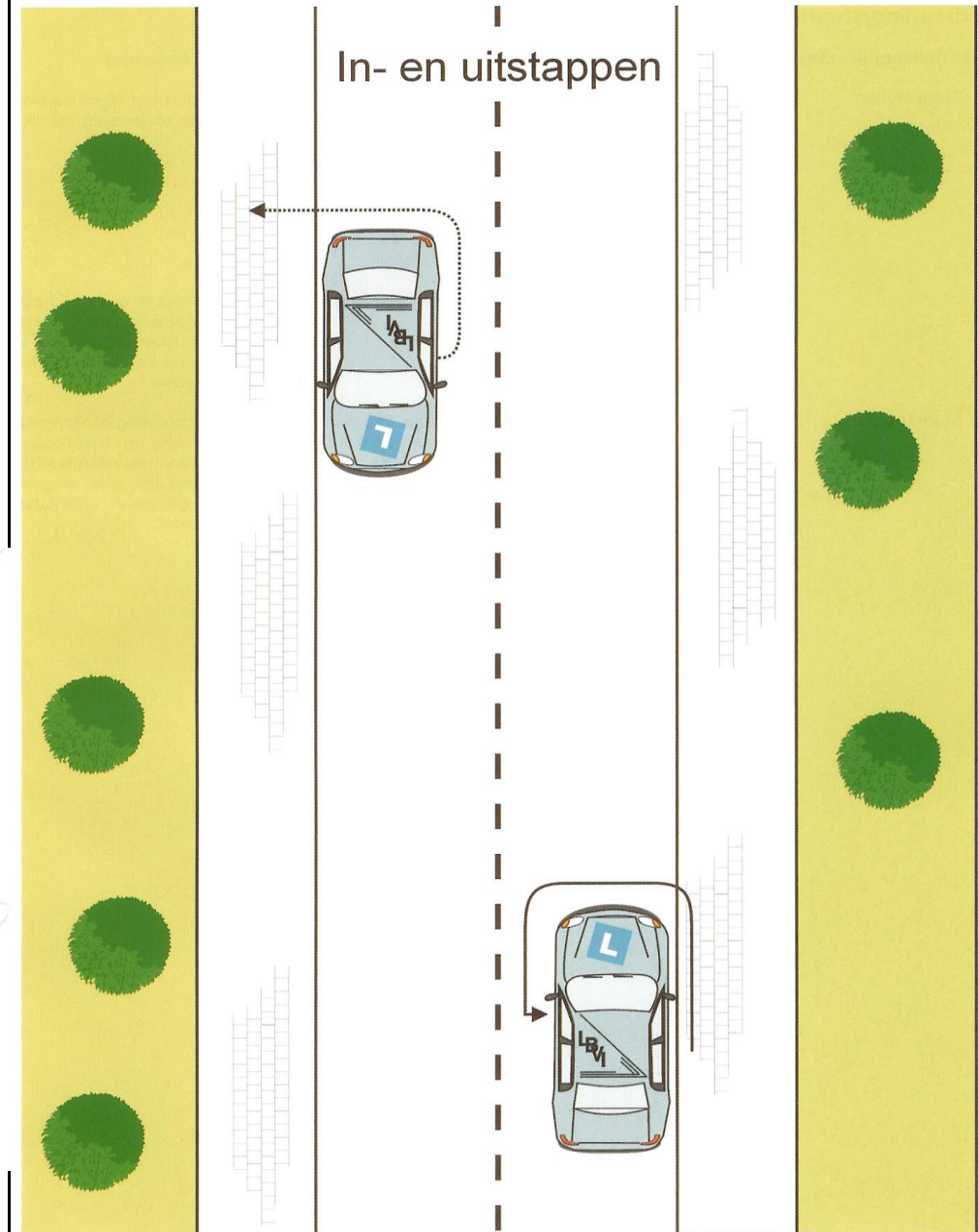
Afb. 21 In de motorruimte: Vuldop van het remvloeistofreservoir

Instappen

Wat (belangrijke stap)	Hoe (kritiek punt)	Motivatie (waarom)
1 Naar auto begeven.	Loop voor de auto langs.	Als je voor de auto langs loopt, heb je goed zicht op het verkeer dat op jouw weghelft nadert.
2 Wacht bij de linkerkoplamp en kijk.	Links en rechts.	Controleer of je zonder gevaar naar het portier van de auto kunt lopen en controleer alvast of je zo direct het portier kunt openen.
3 Portier openen.	Met linkerhand, niet verder dan noodzakelijk is.	Hoe korter het instappen duurt, hoe minder kans je hebt om het overige verkeer in gevaar te brengen of te hinderen (art. 5 WVV)
4 Instappen.	Vlot.	Portieren van de auto dienen zo snel mogelijk gesloten te worden; als ze open blijven wordt de auto tweemaal zo breed, wat onnodige hinder of gevaar kan veroorzaken (art. 5 WVV).
5 Portier sluiten en controleer of de andere portieren goed gesloten zijn/worden.	Met linkerhand je eigen portier sluiten. Visuele controle over de andere portieren.	

Uitstappen

Wat (belangrijke stap)	Hoe (kritiek punt)	Motivatie (waarom)
1 Handgreep van het portier vastpakken.	Met linkerhand.	Vasthouden van de deur voorkomt dat de wind deze losrukt.
2 Kijken.	Voor, binnenspiegel, linkerbuitenspiegel, over de linkerschouder.	Controleer of je kunt uitstappen zonder gevaar, hinder of schade voor andere weggebruikers te veroorzaken.
3 Ontgrendel het portier.	Met rechterhand.	Het is belangrijk om dit altijd met de rechterhand te doen, het bevordert namelijk het kijken omdat je lichaam al een kwart naar links is gedraaid. Met name het kijken over de linkerschouder.
4 Uitstappen.	Vlot, achterom lopen.	Hoe korter het uitstappen duurt, des te minder kans je hebt om de andere weggebruikers in gevaar te brengen of te hinderen (art. 5 WVV). Als je achter om de auto loopt heb je goed zicht op het verkeer dat je van achteren nadert.
5 Auto veilig achterlaten.	Sleutel uit contact, portieren vergrendelen.	De auto kan nu niet meer zomaar gebruikt worden door derden. Denk hierbij aan nieuwsgierige kinderen of aan joyriding.

Zithouding/stuurhouding

Wat (belangrijke stap)

- 1 Stoel stellen.

Hoe (kritiek punt)

Zodanig dat de rug geheel steun heeft aan de rugleuning.

Bovenkant hoofd gelijk met bovenkant hoofdsteun

Bovenbeen over zo groot mogelijke afstand op zitting laten rusten

Linkerbeen licht gebogen met ingetrapte koppeling.

- 2 Stuurhouding.

Handen losjes op het stuur. Handen op tien voor twee. Duimen op het stuur laten rusten. Armen licht gebogen.

Corrigeren van de stuurhouding doe je via het afstellen met de rugleuning van de stoel.

Motivatie (waarom)

Dit bevordert het goed aanvoelen van de auto en je raakt minder snel vermoeid.

Je zit dan niet te dicht bij het stuur, dit stuurt namelijk zeer ongemakkelijk en ook weer niet te veraf want dan kun je de koppeling niet optimaal bedienen.

Deze stuurhouding is de meest ideale houding om snel te kunnen reageren bij onverwachte situaties. Denk daarbij aan: glad wegdek, auto in de slip, klapband, uitwijkmanoeuvre, enzovoort.

Spiegels stellen/gebruik gordel

Wat (belangrijke stap)

- Spiegels stellen:
- 1 Linkerbuitenspiegel
  - 2 Binnenspiegel.

Hoe (kritiek punt)

Horizon moet voor driekwart in de spiegel te zien zijn en de zijkant van de auto mag nog net iets te zien zijn.

Het verticale midden van de spiegel moet gelijk liggen met het verticale midden van de achterraut.

Stel je spiegels in voor het rijden en probeer daarbij het glas niet aan te raken.

Gebruik van de gordel:

- 1 Gordel aantrekken.
- 2 Tongplaat van de gordel in gesp steken.
- 3 Controle gordel.
- 4 Gordel ontgrendelen.
- 5 Gordel begeleiden.

(Art. 59 RVV)
Met rechterhand, geleidelijk.

Klik moet hoorbaar zijn.

Met rechterhand even wat kracht uitoefenen op gordel.

Rode knop indrukken met de rechterhand.

Met linkerhand.

Motivatie (waarom)

De linker buitenspiegel geeft in deze stand het meeste uitzicht schuin links en gedeeltelijk achter de auto.

De binnenspiegel geeft in deze stand het meeste uitzicht op datgene wat zich achter de auto afspeelt.

Denk hierbij aan het vergrendelingsmechanisme.

Pas dan weet je of de gordel is vergrendeld.

Nacontrole voor het vastzetten van de gordel, hiermee voorkom je dat de gordel zomaar losschiet tijdens de rit.

Je zorgt er hierbij voor dat de gordel goed opgerold op z'n plaats komt, zodat hij niet verdraait of in de knoop komt en niet tegen de zijruit schiet.

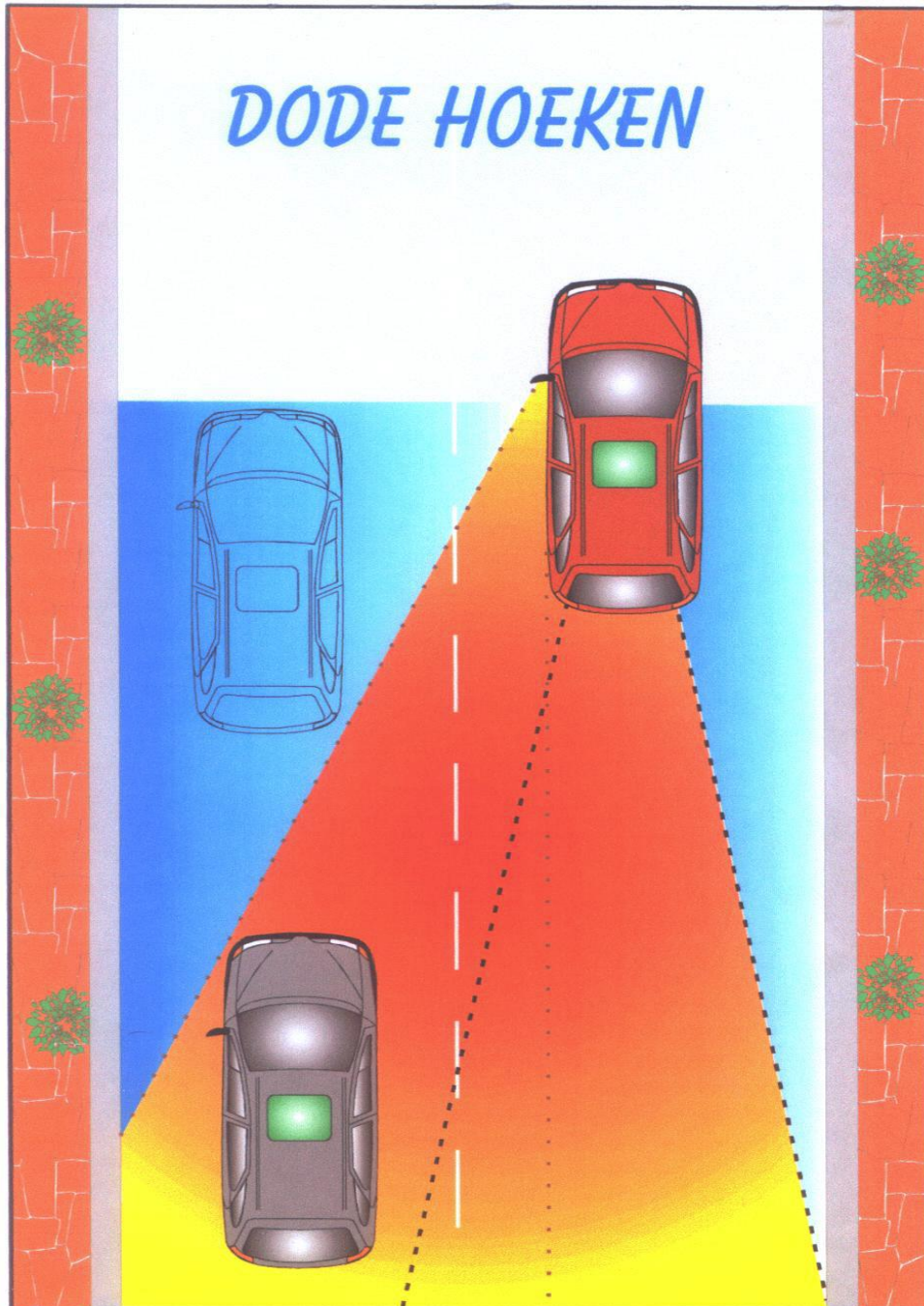
SPIEGELS STELLEN

BUITENSP GEL

BINNENSPIEGEL

Starten van de motor

Wat (belangrijke stap)	Hoe (kritiek punt)	Motivatie (waarom)
1 Controle handrem ingeschakeld.	Met rechterhand.	Auto kan nu niet weggrollen als je tijdens het starten de koppeling zou vergeten.
2 Controle versnellingspook.	Neutraal; is tussen drie en vier.	Auto moet neutraal staan alvorens te starten; dit in verband met wegrijden van de auto tijdens het starten.
3 Controle stroomverbruikers uit.	Visueel.	De motor heeft zeer veel stroom nodig om te starten, er mogen daarom geen verbruikers aanstaan op het moment van starten.
4 Koppelingspedaal intrappen.	Met linkervoet viot en geheel.	Met het intrappen van de koppeling onderbreek je de aandrijving van de motor naar de wielen. Hiermee verzeker je je ervan dat de auto nooit kan weggrollen op het moment van starten.
5 Contact aan.	<ul style="list-style-type: none"> • met rechterhand • sleutel in de stand 'contact' draaien • bij diesel: let op! eventueel voor-gloeien • auto met automatische choke: vaak het contact iets langer vasthouden om de choke te bekrachtigen.	Controleer nu de werking van controle lampen en meters.
6 Contactsleutel doordraaien.	<ul style="list-style-type: none"> • tot motor aanspringt • zodra de motor aanspringt sleutel loslaten.	Luister goed naar het geluid van de motor, dan kun je het juiste moment bepalen om de sleutel los te laten.
7 Controle dashboard.	Kijk naar aanwijzingen van de meters en lampjes.	Hierdoor kun je controleren of er storingen zijn in bepaalde circuits in de auto
8 Controle remdruk.	Met rechtervoet pedaal intrappen.	Je controleert nu of je voldoende remdruk hebt.
9 Koppelingspedaal op laten komen, tenzij direct wordt ingeschakeld.	Linkervoet geleidelijk omhoog laten komen.	Als je wat langer moet wachten voor je wegrijdt, is het onnodig om het koppelingspedaal ingetrapt te houden. Om twee redenen: <ul style="list-style-type: none"> • slijtage koppelingsonderdelen • vermoeidheid aan je been.
10 Bediening van de bedieningsorganen.	Direct na het starten.	Verlichting, blower achterruitverwarming en dergelijke inschakelen alvorens te gaan rijden en niet tijdens het rijden want dan heb je je aandacht nodig op de weg.

Afzetten van de motor

Wat (belangrijke stap)	Hoe (kritiek punt)	Motivatie (waarom)
1 Trek de handrem aan.	Knopje indrukken, handrem omhoog, knopje loslaten.	De auto kan niet meer weggrollen nadat je hem hebt verlaten. Het is overigens verstandig om in de winter de auto in de versnelling weg te zetten met de handrem eraf vanwege bevroren van de remschoenen.
2 Controleer of de versnellingspook neutraal staat.	Met rechterhand, tussen drie en vier.	De auto wordt geheel neutraal weggezet.
3 Koppelingspedaal en rempedaal loslaten.	Linker- en rechervoet geleidelijk omhoog laten komen.	Hiermee controleer je de volledige neutraalstand van de auto.
4 Doe de verbruikers uit.	Door middel van desbetreffende schakelaars.	De accu van de auto wordt tijdens stilstand van de auto niet bijgeladen en zal dus alleen maar leeglopen als je een stroomverbruiker aan laat staan.
5 Motor afzetten.	Contactsleutel geheel linksom draaien.	Als de auto verder niet meer gebruikt wordt, zetten we uit zowel milieu-oogpunt als veiligheid de motor af.
6 Bij verlaten van de auto <ul style="list-style-type: none"> • sleutel uit het contactslot • auto afsluiten • sleutels meenemen.		Ter voorkoming van gebruik door derden en veiligheid.

Wegrijden

Wat (belangrijke stap)	Hoe (kritiek punt)	Motivatie (waarom)
1 Kijken.	Binnenspiegel, voor, linkerbuitenspiegel links naast.	Controleer of je overig verkeer voor moet laten gaan. (art. 54 RVV)
2 Koppelingspedaal intrappen.	Geheel en vlot met de bal van de linkervoet.	Deze handeling maakt het schakelen mogelijk doordat je een onderbreking maakt tussen de motor en de versnellingsbak.
3 Hand naar de versnellingspook.	Rechterhand.	Om op het juiste moment in te kunnen schakelen.
4 Inschakelen.	In de 1 ^e versnelling.	Hiermee maak je mogelijk dat de motor straks zijn aandrijfkracht kwijt kan op de wielen.
5 Hand naar de handrem.	Rechterhand, vlot.	
6 Handrem eraf.	Knopje indrukken, handrem iets omhoog en dan naar beneden laten zakken.	
7 Hand naar het stuur.	Rechterhand, vlot.	Je neemt weer de ideale positie in met je handen op het stuur.
8 Koppelingspedaal naar het aangrijpingspunt laten komen.	Met linkervoet, geleidelijk.	Altijd geleidelijk werken met de koppeling want de koppelingsplaten moeten geleidelijk aangrijpen anders slaat de motor af.
9 Iets gas geven.	Met rechervoet, geleidelijk.	Om het aangrijpen van de koppelingsplaten op te vangen.
10 Kijken.	Rondom de auto.	Voor een laatste controle voordat je gaat weggrijden.
11 Richtingaanwijzer aan.	Naar links.	Je maakt hiermee kenbaar aan de overige weggebruikers dat je gaat weggrijden.
12 Koppelingspedaal geheel op laten komen.	Geleidelijk en direct de linkervoet naast het koppelingspedaal plaatsen.	Het koppelingspedaal even vasthouden op het aangrijpingspunt en dan rustig omhoog laten komen om de motor de gelegenheid te geven zijn kracht over te brengen op de wielen. Je plaatst je voet ernaast om overmatige slijtage aan de onderdelen van de koppeling te voorkomen.
13 Kijken.	Binnenspiegel. Linkerbuitenspiegel.	Nacontrole.
14 Snelheid aanpassen.	Aan overige verkeer.	Probeer vlot mee te rijden met het verkeer. Daarbij natuurlijk wel de maximumsnelheid hanteren en wees een goed anticiperende bestuurder.

Stoppen

Wat (belangrijke stap)	Hoe (kritiek punt)	Motivatie (waarom)
1 Kijken.	Voor de auto. Binnenspiegel.(zie noot)	Plaats bepalen om te stoppen • Mag ik hier wel stoppen?
2 Gas los.	Rechtervoet.	
3 Geef een remsignaal.	Rempedaal even licht aantikken.	Je maakt je voornemen tot stoppen op deze manier kenbaar aan het achteropkomend verkeer.
4 Kijken.	Binnenspiegel.	Hoe reageert het verkeer achter je?
5 Doorremmen.	Remdruk geleidelijk opvoeren.	
6 Tijdens vertraging regelmatig blijven kijken.	Binnenspiegel.	Hoe is de situatie achter je?
7 Koppelingspedaal intrappen.	Vlot en geheel met de bal van de linkervoet.	Om te voorkomen dat de motor afslaat.
8 Net voor stilstand ietwat remdruk verminderen.	Rempedaal geleidelijk omhoog laten komen.	Voorkom dat de auto bij iedere stop stuitert Dit is ook wat comfortabeler voor jezelf en je passagiers.
9 Bij korte stop direct in 1 schakelen.	Zoals reeds besproken (H.A. wegrijden).	
10 Bij langere stop neutraal.		
11 Eventueel motor afzetten.	Zoals reeds besproken (H.A. motor afzetten).	

Noot: Bij het stoppen langs de kant van de rijbaan dient ook over de rechterschouder gekeken te worden en een signaal met de richtingaanwijzer te worden gegeven.

Opschakelen

Wat (belangrijke stap)	Hoe (kritiek punt)	Motivatie (waarom)
1 Kijken.	Binnenspiegel en linkerbuitenspiegel.	Controle overig verkeer.
2 Gas los/koppeling in.	Vlot en nagenoeg gelijk.	Je maakt het nu mogelijk om over te schakelen.
3 Hand naar de pook.	Rechterhand, vlot.	Met je rechterhand ga je schakelen.
4 Schakelen.	Naar de gewenste versnelling.	Om in plaats van kracht langzaam snelheid terug te krijgen.
5 Hand terug naar stuur.	Rechterhand, vlot.	Je neemt weer zo snel mogelijk de ideale stuurpositie in.
6 Koppeling naar het aangrijpingspunt.	Linkervoet, geleidelijk.	Ter voorkoming van het afslaan van de motor.
7 Iets gas geven.	Met de rechtervoet geleidelijk.	Om de aangrijping van de koppeling op te vangen.
8 Koppelingspedaal geheel op laten komen en voet van de koppeling.	Met de linkervoet, geleidelijk. Zodra het pedaal geheel op is, plaats je je voet ernaast.	Te lang met de voet op of boven het koppelingspedaal rijden geeft onnodige slijtage.
9 Kijken.	Binnenspiegel en linkerbuitenspiegel.	Controle of je je snelheid kunt verminderen zonder het overige verkeer te hinderen.

Terugschakelen

Wat (belangrijke stap)	Hoe (kritiek punt)	Motivatie (waarom)
1 Kijken.	Binnenspiegel, linkerbuitenspiegel.	Informatie opdoen over de situatie achter je.
2 Gas loslaten.	Vlot, met rechtervoet.	Om te kunnen vertragen.
3 Eventueel remmen.	Geleidelijk met rechtervoet.	Om vlot te kunnen vertragen.
4 Koppelingspedaal intrappen.	Vlot en geheel met de bal van de linkervoet.	Je maakt het met deze handeling mogelijk om straks te schakelen.
5 Hand naar de versnellingspook.	Rechterhand, vlot.	Om straks op het juiste tijdstip in te kunnen schakelen.
6 Schakelen.	Naar de gewenste versnelling.	Om de juiste versnelling bij een bepaalde snelheid te verkrijgen.
7 Hand terug naar het stuur.	Rechterhand, vlot.	Je neemt weer de ideale stuurpositie in met beide handen op het stuur.
8 Koppelingspedaal naar het aangrijpingspunt laten komen.	Met linkervoet, geleidelijk.	Koppelingsplaten moeten geleidelijk naar elkaar toe worden gebracht anders kan de motor z'n kracht niet geleidelijk kwijt op de wielen en slaat de motor af.
9 Iets gas geven.	Met rechtervoet, geleidelijk.	Om het aangrijpen van de koppelingsplaten op te vangen.
10 Koppelingspedaal geheel op laten komen.	Linkervoet, geleidelijk. Voet naast pedaal plaatsen.	Denk aan de overmatige slijtage van de koppelingsonderdelen.
11 Kijken.	Binnenspiegel, linkerbuitenspiegel.	Informatie opdoen over de situatie achter je. Controle of je je snelheid kunt meerderen zonder te hinderen.

Sturen/stuurtechniek

Wat (belangrijke stap)	Hoe (kritiek punt)	Motivatie (waarom)
1 Plaats van de handen op het stuur.	10 voor 2, waarbij de duimen op het stuur liggen.	Dit is de meest ideale positie om snel in te kunnen grijpen bij onverwachte situaties: <ul style="list-style-type: none"> plotselinge gladheid auto in de slip klapband uitwijkmanoeuvre enzovoort.
2 Methodes om te sturen.		
a Doorgeefmethode.	<p><i>rechts:</i> linkerhand duwt het stuur naar rechts (=boven). Rechterhand schuift naar boven. Rechterhand trekt het stuur naar rechts (=onder). Linkerhand schuift naar onder.</p> <p><i>links:</i> Rechterhand duwt het stuur naar links (=boven). Linkerhand schuift naar boven. Linkerhand trekt het stuur naar links (=onder). Rechterhand schuift naar onder.</p> <p>Eventueel herhalen naar gelang de hoeveelheid die gestuurd moet worden.</p>	Beste methode om nauwkeurig te kunnen sturen.
b Overgreepmethode.	<p><i>Rechtsaf:</i> Linkerhand stuurt naar rechts. Rechterhand gaat over de linkerhand naar linkerszijde van het stuur en trekt het stuur naar rechts, terwijl de linkerhand dan weer teruggaat onder de rechterhand door. Linkerhand stuurt weer naar rechts en rechterhand pakt weer over enzovoort.</p> <p><i>Linksaf:</i> Rechterhand stuurt naar links. Linkerhand gaat over de rechterhand naar rechterszijde van het stuur en trekt het stuur naar links, terwijl de rechterhand dan weer teruggaat onder de linkerhand door enzovoort.</p> <p>Eventueel herhalen al naar gelang de hoeveelheid die gestuurd moet worden.</p>	Bij het normale bochtenwerk kunnen we het stuur rustig door de handen laten glijden, wel contact met het stuur houden.
c Terugsturen.	Stuur door de handen laten glijden.	
3 Kijken.	Naar links/naar rechts.	Voor je gaat sturen overtuig je ervan of dit kan zonder hinderen of gevaar. Kijk ook naar de kant waar je heen wilt, want waar je naar kijkt, daar ga je naartoe.

Remmen/remtechniek verkeersstop

Wat (belangrijke stap)	Hoe (kritiek punt)	Motivatie (waarom)
Verkeersstop: uit noodzaak.		
Bijvoorbeeld: <ul style="list-style-type: none"> stoppen voor VOP stoppen voor verkeerslicht stoppen voor overgang stoppen om voorrang te verlenen.		
De noodzaak van het verkeer brengt dit met zich mee.		
1 Kijken.	Voor: Binnenspiegel:	Kan ik mijn auto op tijd tot stilstand brengen (art. 19 RVV)? Informatie opdoen over de situatie achter je.
2 Remsignaal.	Rempedaal licht aantikken.	Hiermee maak je kenbaar dat je moet gaan stoppen.
3 Kijken.	Binnenspiegel.	Reageren de weggebruikers achter mij op mijn teken?
4 Doorremmen.	Geleidelijk remdruk opvoeren.	Begin op tijd te remmen, zodat de auto vloeiend tot stilstand komt.
5 Koppelingspedaal intrappen.	Vlot en geheel met linkervoet.	Hiermee voorkom je dat de auto afslaat.
6 Net voor stilstand iets remdruk verminderen.	Rechtervoet laat de rem geleidelijk iets los.	Auto komt vloeiend tot stilstand. Niet alleen comfortabeler voor jezelf maar ook voor je passagiers.

Stoppen op een helling

Wat (belangrijke stap)	Hoe (kritiek punt)	Motivatie (waarom)
Stoppen op een helling is gelijk aan stoppen op de vlakke weg met dien verstande dat:		
1 Koppelingspedaal ingetrapt houden (tenzij voor langere tijd wordt gestopt).	Linkervoet.	Stoppen helling op: Eerder intrappen vanwege snelheid verlies. Stoppen helling af: Later intrappen vanwege hogere snelheid dan helling op.
2 De voetrem blijft ingetrapt.	Rechtervoet, geheel.	Dit voorkomt dat de auto achteruit rolt voordat de handrem is aange-trokken.
3 Handrem erop (afhankelijk van hoe steil de helling is, kan ook straks weer weggereden worden zonder handrem).	Met rechterhand. • knopje induwen • handrem omhoog • knopje loslaten.	Je zorgt ervoor dat de auto op zijn plaats blijft als de voetrem losgelaten wordt.
4 Voetrem los.	Geleidelijk en controleer of de auto blijft staan.	De handrem heeft de taak van de voetrem overgenomen. Let wel: de handrem beremt twee wielen, de voetrem vier. Geef de auto even de tijd om die kracht te verdelen, daarom geleidelijk de rem los.
• Parkeren de helling op.	Voorwielen naar links insturen (van trottoir af)	Voorkomt dat de auto naar achteren rolt.
• Parkeren de helling af.	Voorwielen naar rechts insturen (naar trottoir toe).	Voorkomt dat de auto naar voren rolt.

Stoppen op een helling (afwaarts)

Wat (belangrijke stap)	Hoe (kritiek punt)	Motivatie (waarom)
Stoppen op een helling (afwaarts) is gelijk aan stoppen op een vlakke weg, met dien verstande dat:		
1 Steviger remmen.	Rechtervoet.	Omdat de auto schuin naar beneden rolt speelt niet alleen de aandrijfkracht een rol, maar ook moet je rekening houden met de schuifte van de helling.
2 Koppeling intrappen.	Linkervoet, kan iets later dan op de vlakke weg.	Om zo veel mogelijk gebruik te maken van het remmend vermogen van de motor.
3 Handrem erop.	Zoals reeds besproken.	De handrem heeft de taak van de voetrem overgenomen. Let wel: de handrem beremt twee wielen, de voetrem beremt vier wielen, geef de auto even de tijd om die kracht te verdelen, daarom geleidelijk de rem los.
4 Voetrem los.	Geleidelijk, controleer of de auto stil blijft staan.	

Wegrijden op een helling met handrem

Wat (belangrijke stap)	Hoe (kritiek punt)	Motivatie (waarom)
1 Kijken.	Zoals reeds besproken bij wegrijden.	
2 Koppelingspedaal intrappen.	Vlot en geheel met linkervoet.	Je maakt de verbinding mogelijk in de versnellingsbak. Je kunt nu dus schakelen.
3 Hand naar versnellingspook.	Rechterhand, vlot.	Om op het juiste moment in te schakelen.
4 Inschakelen.	In gewenste versnelling.	1 ^e versnelling.
5 Hand naar de handrem.	Rechterhand.	Direct na het inschakelen gaat je rechterhand naar de handrem.
6 Koppelingspedaal naar aangrijpingspunt.	Geleidelijk.	Bij het helling rijden is het belangrijk dat het koppelingspedaal iets langer op 't aangrijppunt blijft om de extra kracht die de motor nodig heeft, op te vangen.
7 Iets gas geven.	Geleidelijk met rechtervoet.	Voor het opvangen van het aangrijpen van de koppelingsplaten.
8 Kijken.	Binnenspiegel, voor, linkerbuitenspiegel en links naast.	Controleren of je weg kunt rijden zonder het overige verkeer te hinderen.
9 Geef richting aan.	Naar links.	Kenbaar maken dat je gaat wegrijden.
10 Handrem eraf.	Handrem iets omhoog, dan springt hij van de vergrendeling.	
11 Hand terug naar het stuur.	Vlot.	Je neemt weer de ideale positie in met beide handen op het stuur.
12 Koppelingspedaal geheel op laten komen.	• met linkervoet • geleidelijk en als koppelingspedaal geheel is opgekomen de voet ernaast plaatsen.	Denk aan slijtage van de koppelingsonderdelen.
13 Kijken.	Binnenspiegel en linkerbuitenspiegel.	Nacontrole.
14 Snelheid aanpassen.		

Wegrijden op een helling (afwaarts)

Wat (belangrijke stap)

- 1 Stoppen.
- 2 Wegrijden.

Een tweede mogelijkheid van wegrijden:

Handrem eraf.

Koppeling naar aangrijppunt.

Iets gas.

Koppeling geheel op.

Kijken.

Versnellen.

Hoe (kritiek punt)

Zoals reeds besproken (H.A. stoppen op een helling (afwaarts))

Zoals reeds besproken (H.A. wegrijden vlakke weg).

Zoals reeds besproken.

Zoals reeds besproken.

Zoals reeds besproken.

Zoals reeds besproken.

Zoals reeds besproken.

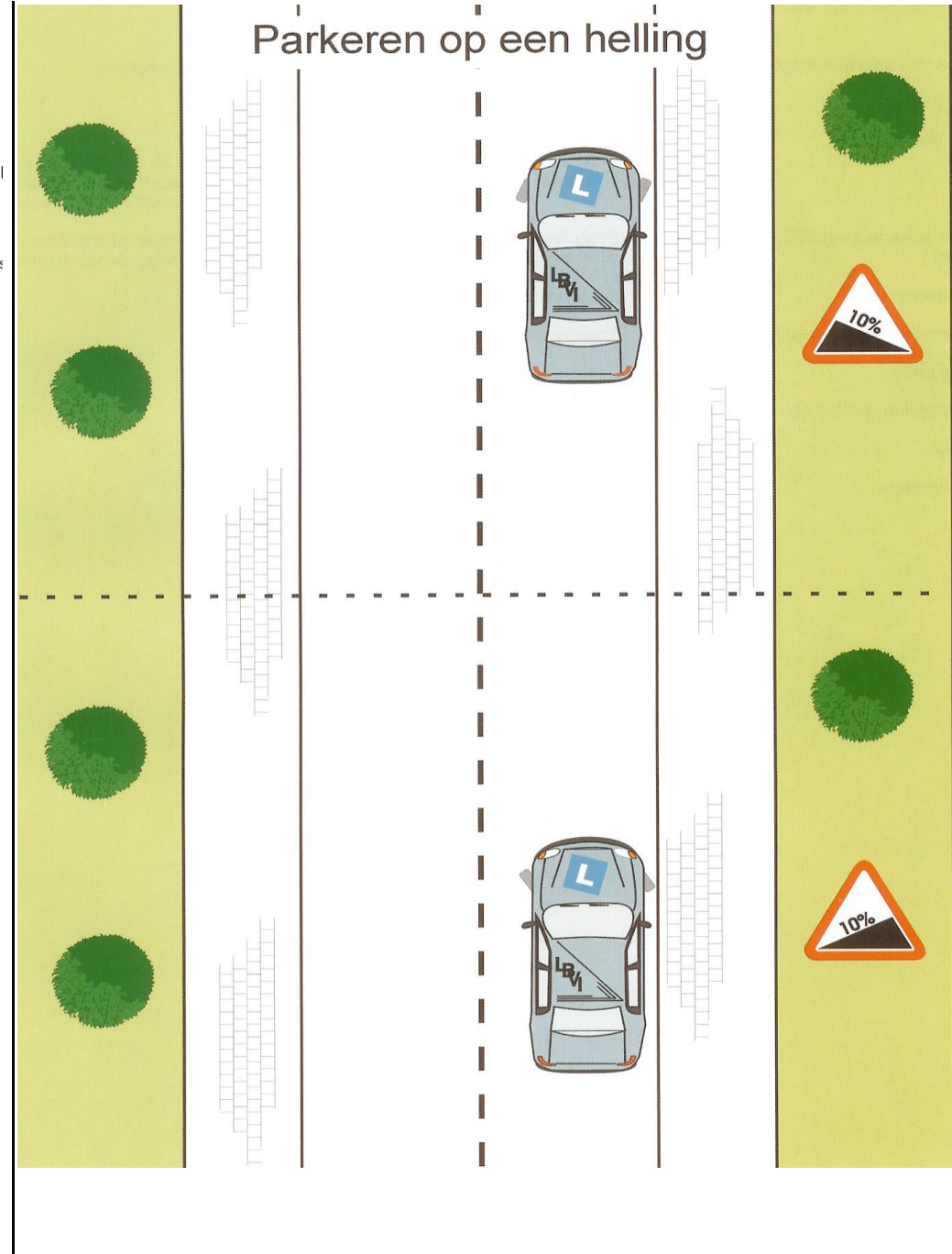
Zoals reeds besproken.

Motivatie (waarom)

Noot:
Doordat je op een helling staat wil de auto vanzelf al gaan rijden; dit vergemakkelijkt het wegrijden.

De handelingen blijven hetzelfde, alleen de volgorde van handelen is net anders.

Parkeren op een helling

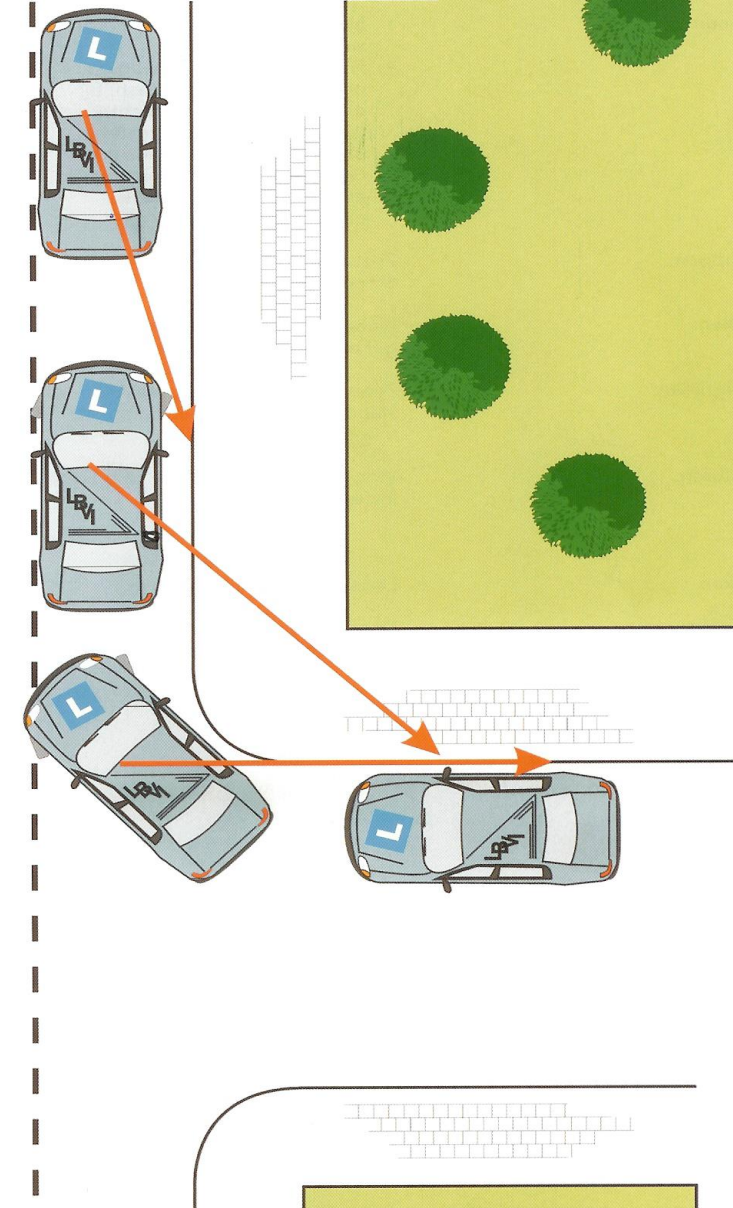
Recht achteruit rijden (bijzondere manoeuvre)

Wat (belangrijke stap)	Hoe (kritiek punt)	Motivatie (waarom)
Algemeen 1 Stoppen.	Zoals besproken (H.A. Stoppen) op $\pm$ 50 cm van de rijbaankant. Wielen in de rechteuitstand.	Mag en kan ik rechtachteruit rijden?
2 Kijken.	Voor, binnenspiegel, voor, linkerbuitenspiegel, links naast en rechts naast, naar het herkenningpunt.	Kijk of je overig verkeer voor moet laten gaan. (art. 54 RVV).
3 Inschakelen.	Handelingen voor wat betreft schakelen reeds besproken met dien verstande, dat de achteruitversnelling ingeschakeld wordt.	
4 Wegrijden en met slippende koppeling blijven rijden.	Achteruit.	Alleen met slippende koppeling kun je stapvoets rijden, wat voor het achteruit rijden absoluut noodzakelijk is.
5 Kijken.	Achter de auto en regelmatig rondom.	Houd regelmatig het overige verkeer in de gaten.
6 Corrigeren.	Als de auto niet meer de gewenste weg volgt, dan zeer geleidelijk en weinig sturen.	Te grote stuurbewegingen maken, dat de auto te snel en te veel uit koers gaat. BELANGRIJK: Tijdens de oefening regelmatig rondom blijven kijken.

Bocht achteruit naar rechts

Wat (belangrijke stap)	Hoe (kritiek punt)	Motivatie (waarom)
Algemeen 1 Stoppen.	Zoals reeds besproken (H.A.Stoppen) $\pm$ 10 m na de bocht op $\pm$ 50 cm van de rijbaankant.	Mag en kan ik hier achteruitrijden? Stoppen zo ruim na de bocht dat via achteruit een herkenningpunt zichtbaar is met trottoirrand.
2 Recht achteruit rijden.	Zoals reeds besproken (H.A.Recht achteruitrijden).	
3 Kijken.	Achter de auto.	Herkenningpunt vasthouden tot het verdwijnt.
4 Kijken voor het insturen.	Voor, linker buitenspiegel en links naast.	De neus van je auto zal uitbreken bij het insturen van de bocht, dus controleer eerst nogmaals of dit kan.
5 Insturen.	Naar rechts.	Als trottoirrand in de rechterzijruit (achter) verschijnt.
6 Kijken.	Rondom.	Je bent nu op het gevaarlijkste punt van de oefening want je rijdt achteruit naar rechts een kruising op. Controleer dus je omgeving goed.
7 Terugsturen.	Naar links.	Als je herkenningpunt (trottoirrand) weer bijna op z'n plaats is.
8 Rustig recht achteruit rijden.	Tot 5 m voorbij de bocht.	 BELANGRIJK: tijdens de oefening regelmatig voor, binnenspiegel, linkerbuitenspiegel en over de schouders kijken.

Bocht achteruit rijden

Keren op een niet te brede rijbaan

Wat (belangrijke stap)	Hoe (kritiek punt)	Motivatie (waarom)
Algemeen	<ul style="list-style-type: none"> Naar verkeerstekens op borden of wegdek. Naar breedte van de weg en obstakels langs de rijbaan. Bij obstakels die aan de rechterzijde van de rijbaan staan, zoals lantaarnpalen, kun je het best het obstakel bij de rechterraamstijl houden, dan heb je van het obstakel geen last. 	<p>Mag ik hier keren?</p> <p>Kan ik hier keren? $\pm 1,5$ maal de wielbasis.</p>
1 Stoppen.	Zoals reeds besproken (H.A. Stoppen).	Op ± 15 cm van de rijbaankant.
2 Kijken.	Binnenspiegel, voor, linkerbuitenspiegel en over beide schouders.	Controleer of je overig verkeer voor moet laten gaan.
3 Wegrijden.	Zoals reeds besproken, met dien verstande dat de koppeling slippend moet worden gehouden.	Stapvoets rijden kan alleen op deze wijze worden verkregen.
4 Insturen.	Vlot, zodra je rijdt geheel naar links insturen.	Nooit "droogsturen dat wil zeggen sturen als je stilstaat in verband met overmatige slijtage aan banden/-stuurinrichting.
5 Kijken	Links en rechts de rijbaan in.	Controle overige verkeer.
6 Terugsturen.	Naar rechts als de wielen ca. 0,5 m van de linkertrottoirrand zijn verwijderd.	Je treft hiermee alvast een voorbereiding voor het sturen als je straks achteruit gaat rijden; voordeel is dat je nu nog minder ruimte nodig hebt om te keren.
7 Auto tegen trottoirrand laten rollen.	Zeer geleidelijk!!	<ul style="list-style-type: none"> We mogen niet met de auto op het trottoir komen. Denk aan slijtage aan stuurinrichting, wielophanging, banden en dergelijke.
8 Kijken.	Links naast, rechts naast en achter.	Je gaat straks achteruitrijden, dus controleer goed of je overig verkeer voor moet laten gaan.
9 Inschakelen.	Achteruit.	Pas wanneer je daadwerkelijk achteruit kunt rijden.
10 Stapvoets rijden en vlot sturen.	Vlot en geheel naar rechts sturen.	
11 Terugsturen.	Naar links, vlot en zo veel mogelijk. Als auto haaks op trottoir staat.	Je treft hiermee alvast een voorbereiding voor het sturen als je straks achteruit gaat rijden; voordeel is dat je nu nog minder ruimte nodig hebt om te keren.
12 Auto tegen de trottoirrand laten rollen.	Zeer geleidelijk!!	<ul style="list-style-type: none"> We mogen niet met de auto op het trottoir komen. Denk aan slijtage aan stuurinrichting, wielophanging, banden en dergelijke.

13 Kijken.

Links naast, rechts naast en voor.

Zie punt 8. Alleen ga je nu vooruit, maar je bent nog steeds bezig met de bijzondere manoeuvre.

14 Inschakelen.

In 1^e versnelling.

15 Stapvoets rijden en vlot sturen.

Vlot en geheel naar links sturen.

16 Kijken.

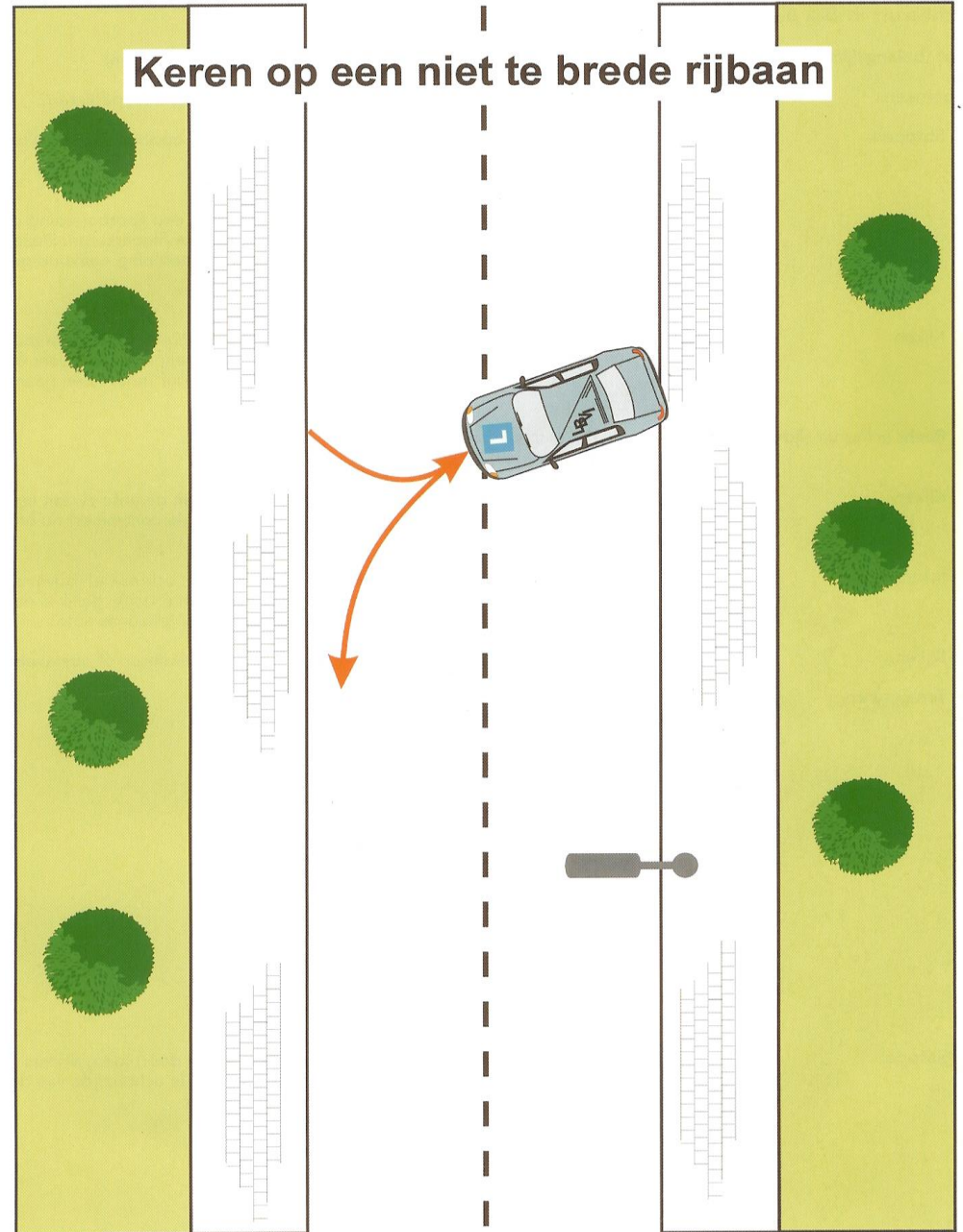
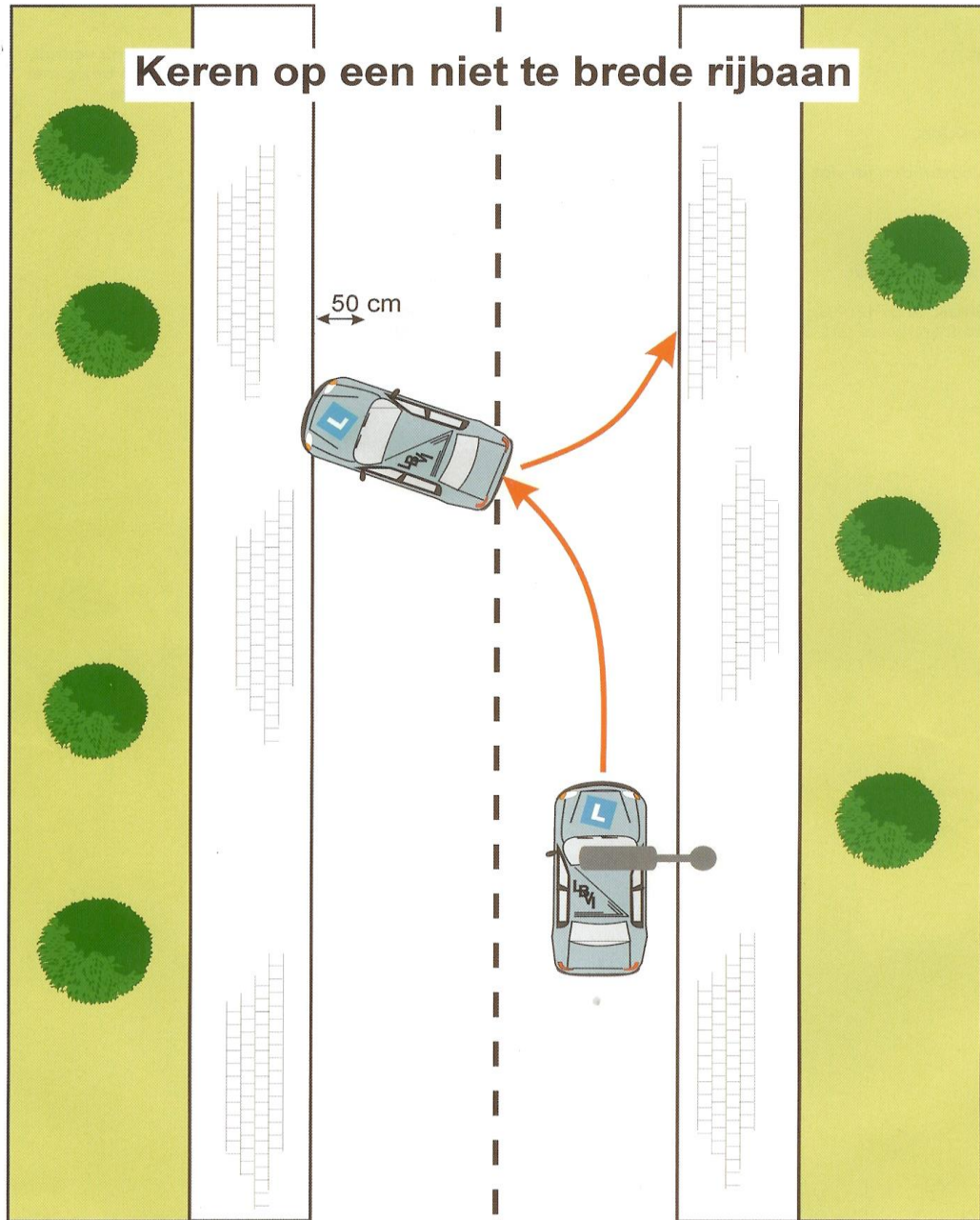
Binnenspiegel, voor, linkerbuitenspiegel en over de linkerschouder.

17 Snelheid aanpassen.

Aan overig verkeer.

BELANGRIJK: je bent bezig met een bijzondere manoeuvre (art. 54 RVV).

De handeling moet vlot en vloeiend verlopen, niet hortend en stotend.

Achteruit in file parkeren

Wat (belangrijke stap)

Algemeen

1 Stoppen.

2 Kijken.

3 Recht achteruit rijden.

4 Kijken.

5 Insturen.

6 Kijken.

7 Terugsturen.

8 Stoppen.

Hoe (kritiek punt)

Zoals reeds besproken, met dien verstande dat je nu stopt naast een geparkeerde auto.

Houd hierbij 50 cm tussenruimte en de achterzijde van de auto gelijk met de achterzijde van de auto waarachter je gaat parkeren.
(wielen in de rechtuitstand).

Binnenspiegel, voor, linkerbuitenspiegel, links naast en rechts naast.

Zoals reeds besproken. (H.A. Recht achteruit rijden).

Voor, binnenspiegel, linkerbuitenspiegel en links naast.

Naar rechts. De snelheid van het sturen is volledig afhankelijk van de rij-snelheid.

Achter in het vak.

Naar links, geheel. Snelheid van het sturen is ook hier weer afhankelijk van de snelheid waarmee je rijdt.

- 1 Als de lijn rechterkoplamp midden stuur evenwijdig loopt aan de weg.
- 2 Als de rechterbuitenspiegel gelijk is aan de achterzijde van de reeds geparkeerde auto waar je achter komt te staan.

Als je auto recht achter de reeds geparkeerde auto staat.
(± 0.1 tot 0.3 m van de trottoirrand)

Als de auto recht staat, wielen uitgestuurd laten staan.

Motivatie (waarom)

Kan en mag ik fileparkeren?

Informatie opdoen over de situatie achter je.

Dit alles is een voorbereiding op het uiteindelijke fileparkeren. Deze basis maakt de oefening eenvoudiger uit te voeren.

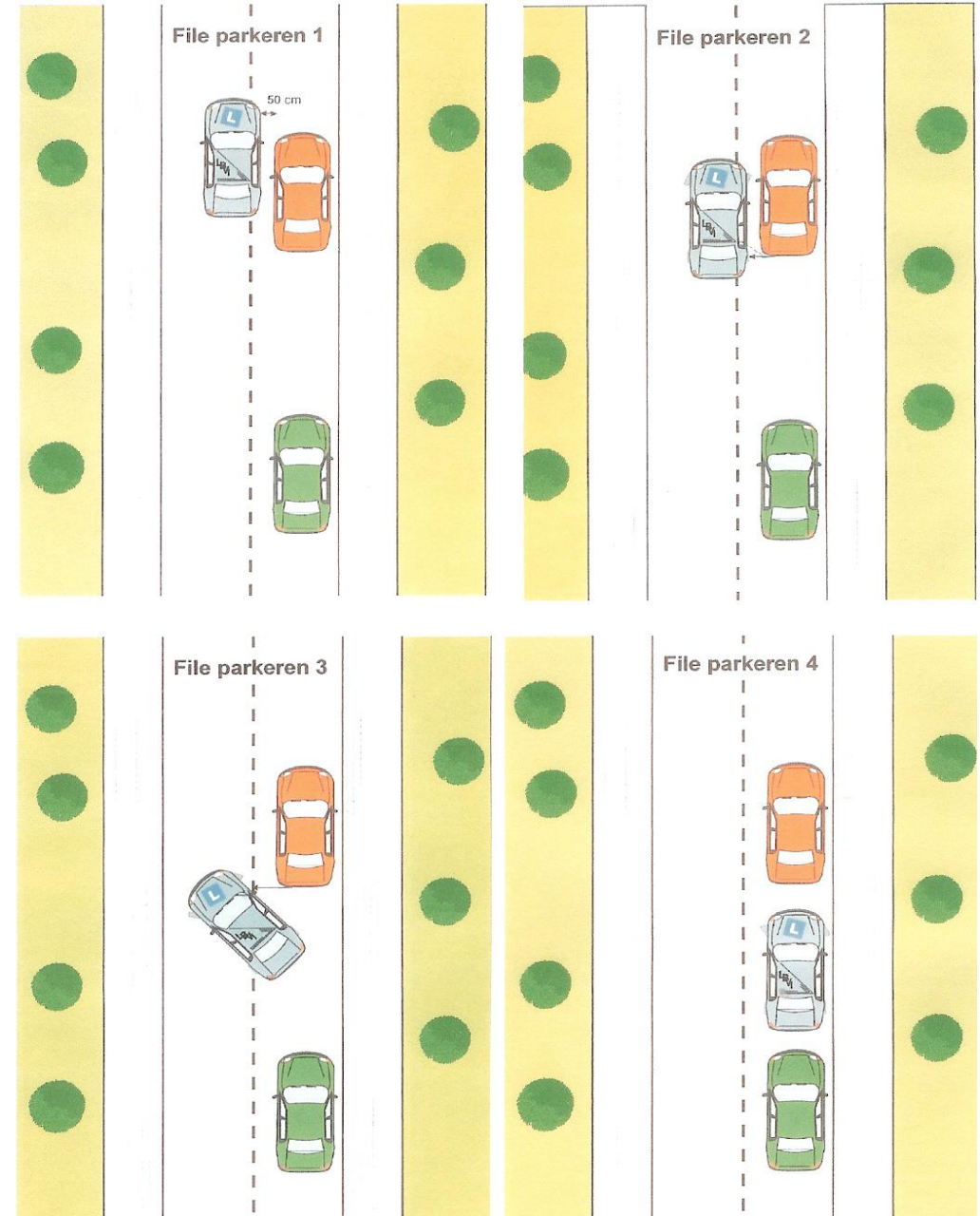
Je gaat aan een bijzondere manoeuvre beginnen, dus controleer of je niemand voor moet laten gaan. (art. 54 RVV)

De neus van de auto zwaait straks uit naar links. Je controleert nu of dit veilig kan.

Als midden achterwiel (bovenzijde leuning achterbank) gelijk is met achterzijde geparkeerde auto.

Vanwege kinderen of obstakels.

Niet te ver doorrijden, anders sta je weer met de achterzijde van de auto op de weg.

Wegrijden uit file

Wat (belangrijke stap)

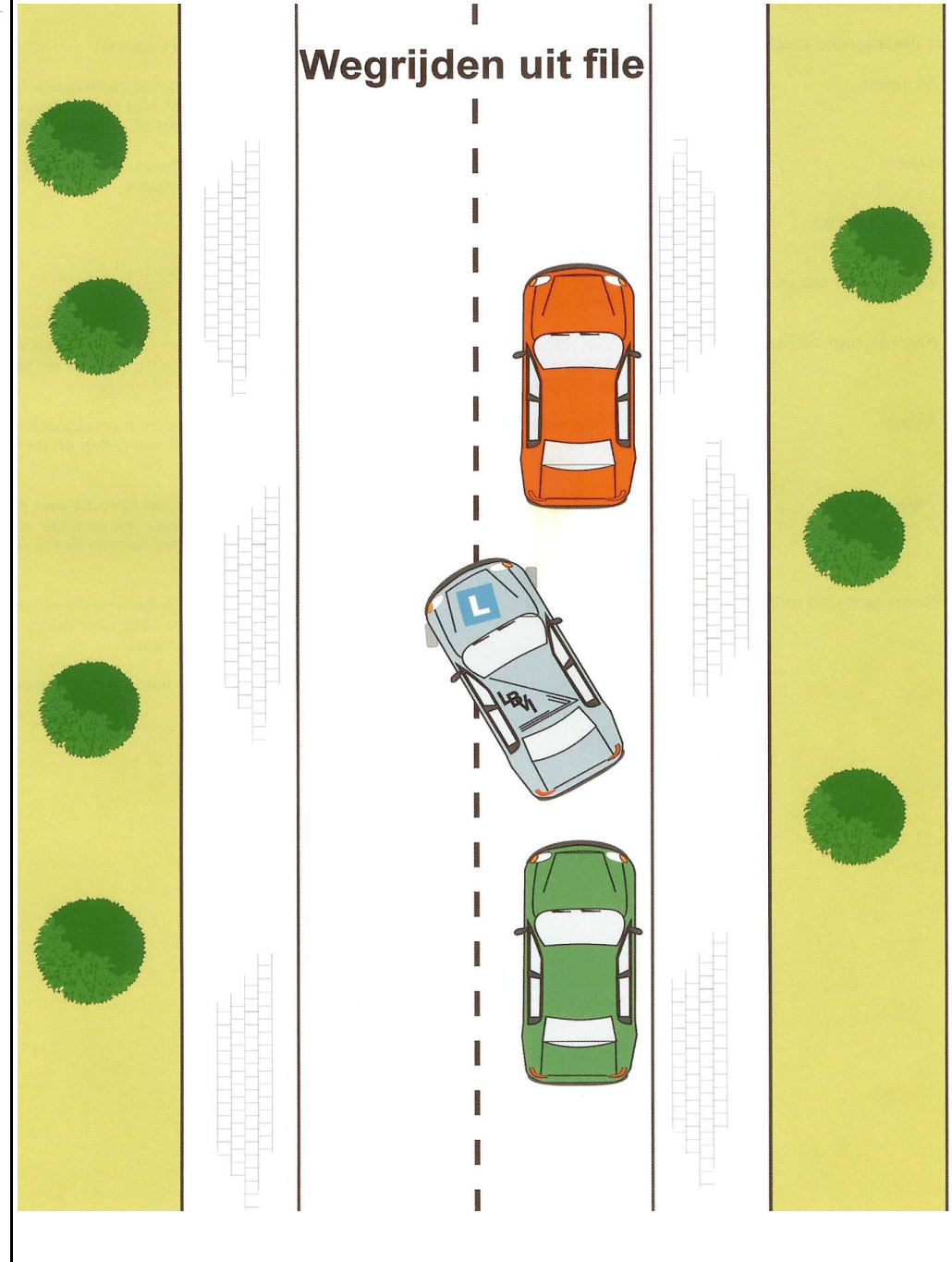
- 1 Wegrijden.
- 2 Sturen.
- 3 Kijken.
- 4 Snelheid aanpassen.

Hoe (kritiek punt)

- Zoals reeds besproken.
- Naar rechts, vlot.
- Binnenspiegel, voor, linkerbuitenspiegel en links naast.
- Aan overig verkeer.

Motivatie (waarom)

- De wielen staan nog ingestuurd, dus hou dat goed in de gaten.
- Als de rechterkoplamp gelijk is met de linkerlamp van de geparkeerde auto voor je.
- Controleer of je je snelheid kunt verminderen.

Achteruit parkeren in een parkeervak

Wat (belangrijke stap)

Hoe (kritiek punt)

Motivatie (waarom)

Algemeen

Kan en mag ik in dit vak parkeren?

1 Stoppen.

Zoals besproken
Aan rechterzijde van de rijbaan
 ± 1 m van de trottoirrand en $\pm$ twee
vakken voorbij het vak.

Je creëert nu voldoende ruimte om
de oefening aan te vangen.

2 Kijken.

Voor, binnenspiegel, buitenspiegel
en de beide schouders.

Controleer of je overig verkeer voor
moet laten gaan.

3 Achteruit wegrijden.

Zoals reeds besproken. (H.A. recht
achteruit rijden).

4 Kijken voor het insturen.

Voor, linkerbuitenspiegel en links
naast.

De neus van de auto gaat straks uit-
zwenken, controleer of dit kan. Niet
alleen vanwege het overige verkeer,
maar ook vanwege de rijbaanbreed-
te.

5 Insturen.

Vlot, naar rechts.
Bijvoorbeeld: Als 1° lamp verschijnt
in het zijruitje van het achter portier.

Pas het moment van sturen aan de
rijnsnelheid en de snelheid van sturen
aan.

6 Kijken.

Voor, binnenspiegel links naast,
rechts naast en achter je.

De auto is nu op zijn breedst, dus
controleer je nu goed het overige
verkeer.
Ook in het vakje kijken in verband
met kinderen of obstakels.
Ook in verband met de auto die links
naast je staat.

7 Terugsturen.

Als de auto bijna recht staat.

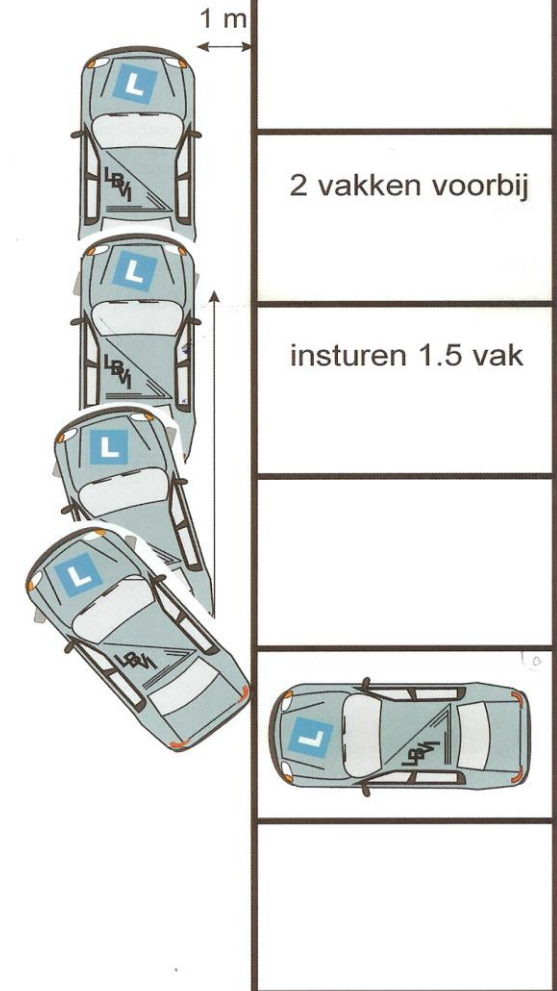
Eventueel te herkennen aan de neus
evenwijdig aan de goot of trottoir-
rand.

8 Recht achteruit het vak.

Stapvoets.

Blijf toch regelmatig links en rechts
naast je kijken in verband met breed-
te van de ruimte.

Achteruit in een parkeervak zonder auto en zonder vraagteken

Wegrijden uit een parkeervak

Wat (belangrijke stap)

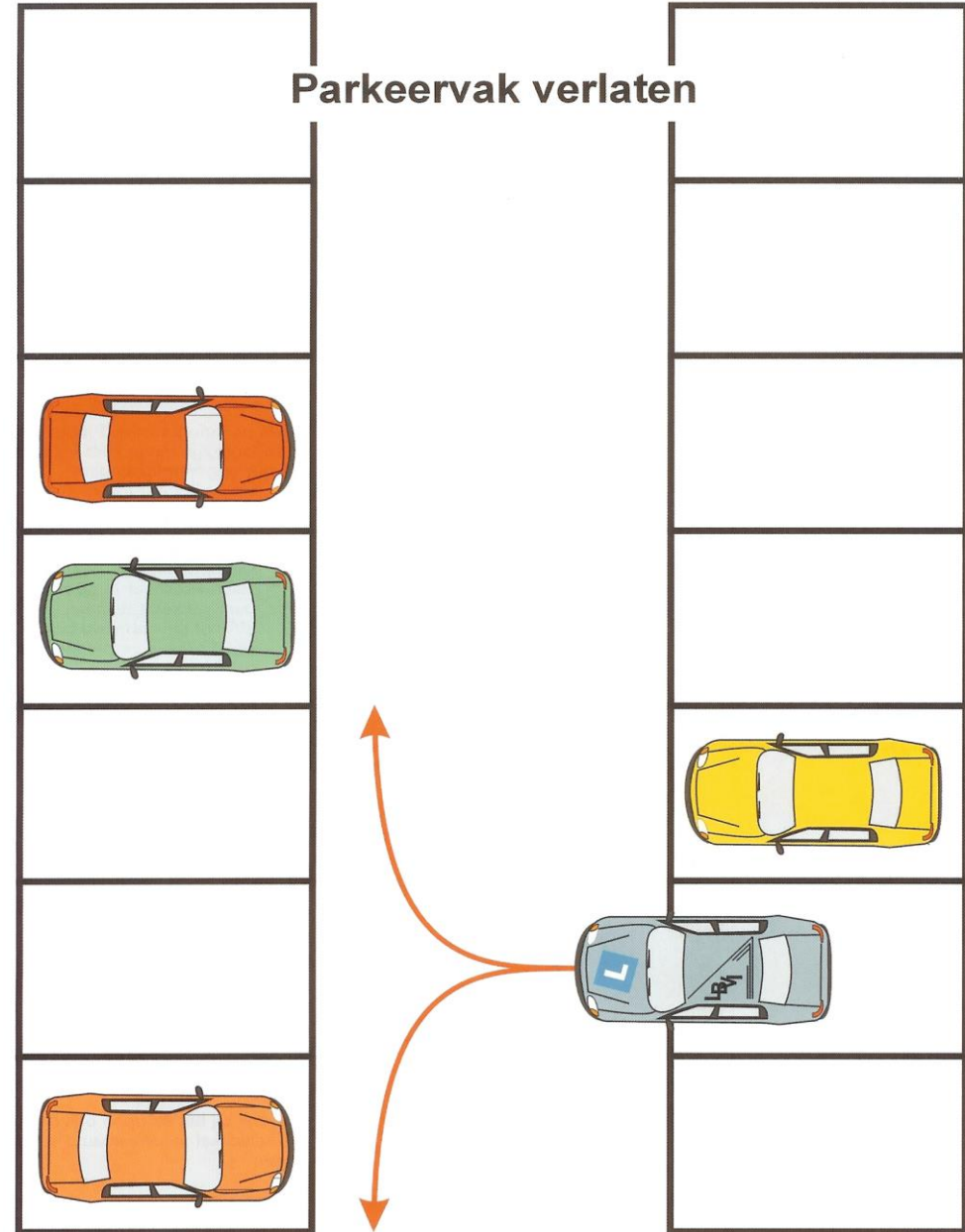
- 1 Kijken.
- 2 Richting aangeven.
- 3 Wegrijden.
- 4 Kijken.
- 5 Insturen.
- 6 Terugsturen.
- 7 Kijken.
- 8 Snelheid aanpassen.

Hoe (kritiek punt)

- Links, voor en rechts.
- Naar links/rechts.
- Stapvoets uit het vak rijden.
- Links, voor en rechts.
- Naar links/rechts.
bijvoorbeeld als spiegel gelijk is met de voor/achterzijde van de auto waar je naast staat.
- Als de auto bijna recht is.
- Binnenspiegel, linkerbuitenspiegel.
- Aan overig verkeer.

Motivatie (waarom)

- Controleer of je weg kunt rijden. Probeer ook door ruiten van auto's heen te kijken, dan weet je nog eerder of het vrij is.
- Nacontrole voor je de rijbaan oprijdt.
- Nooit direct beginnen te sturen in verband met het inlopen van de achterzijde van de auto.
- Op tijd sturen voorkomt slingerend weggedrag.
- Controleer of je je snelheid aan kunt passen.

Berijden kruispunten van gelijke orde

Wat (belangrijke stap)

1 Herkennen.

Hoe (kritiek punt)

Aan de hand van punten die duidelijk maken dat je een kruispunt nadert maar ook of het een kruising of split-sing is:

- kruisend verkeer
- straatnaambordjes.

2 Beoordelen.

Aan de hand van zicht en/of drukte.

3 Kijken.

Binnenspiegel.

4 Snelheid aanpassen.

5 Kijken.

Links voor rechts, ook net voor het oprijden nog eens links, voor en rechts kijken.

6 Doorgaan/voorrang verlenen.

Vlot en het kruispunt in een keer vrijmaken, of tussen de kruisende verkeersstromen opstellen.

7 Eventueel stoppen.

Voor het kruispunt of eventueel opstellen tussen de kruisende verkeersstromen.

8 Nacontrole.

Binnenspiegel en linkerbuitenspiegel.

Motivatie (waarom)

Het tijdig bedacht zijn op nadering van het kruispunt is van vitaal belang. Pas dan kun je de handelingen verrichten die vereist zijn bij nadering van een kruispunt.

- Hoe overzichtelijk is het kruispunt.
- Als het druk is op het kruispunt nader je sowieso met bijzondere voorzichtigheid.
- Denk hierbij ook aan de gevaarlijke kruising (J8).

Ter controle van het verkeer achter je.

De naderingssnelheid moet steeds zodanig zijn dat je kunt voldoen aan voorrangverplichtingen.

- Controleer of men jou voorrang verleent.
- Controleer of er aan de overzijde van het kruispunt geen obstakels staan waardoor je op het kruispunt stil komt te staan (art. 14 RVV).of bijvoorbeeld bord C1, C2 of C12 die je verbieden rechtdoor te rijden.
- Controleer of je voorrang moet verlenen.

Zorg ervoor dat je niet aarzelt of twijfelt. Als het vrij is aan beide zijden: vlot doorgaan.

Als de middenberm breed genoeg is, kun je natuurlijk de weg in twee etappes oversteken.

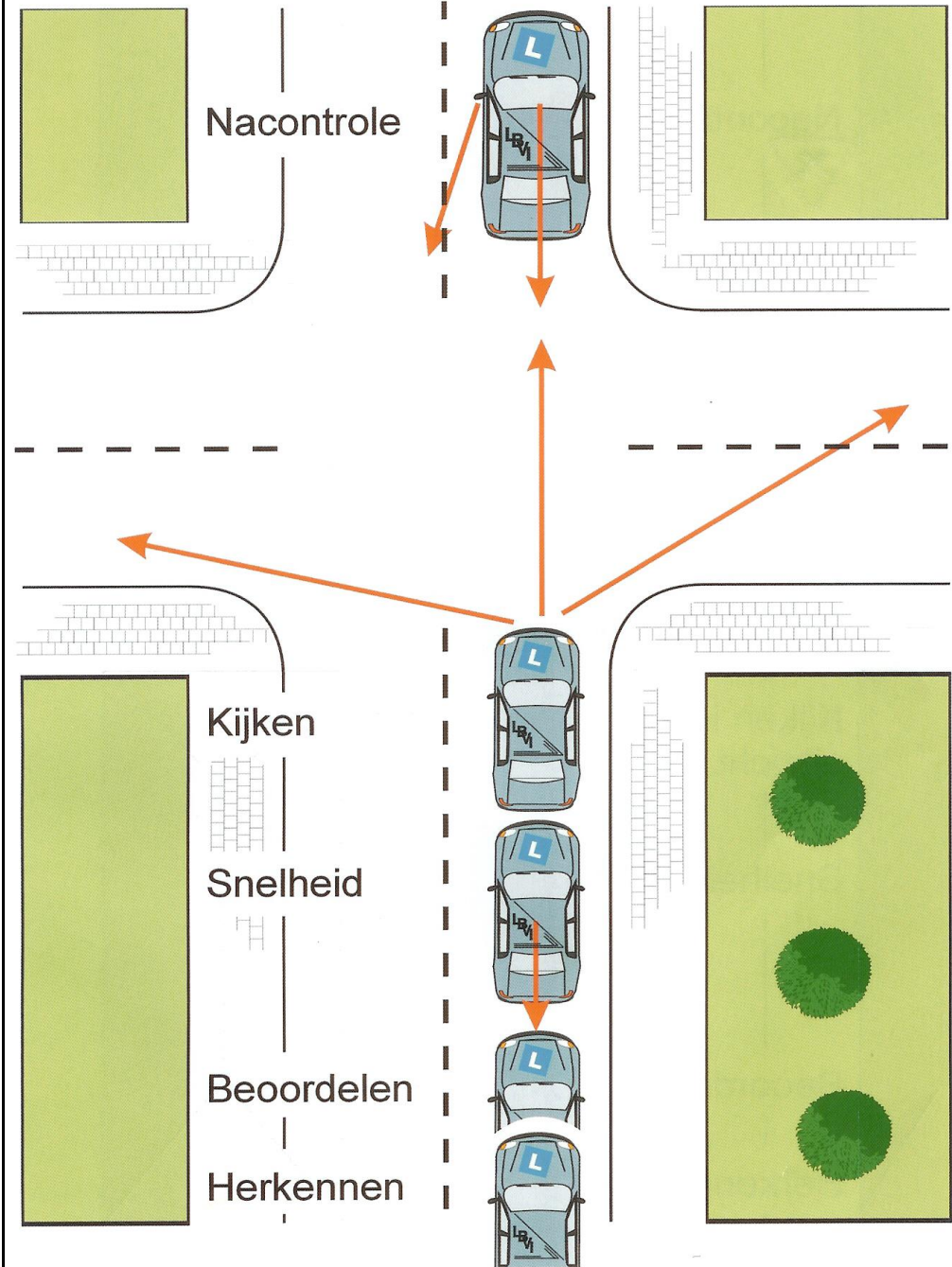
Je mag een kruispunt niet blokkeren, vandaar dat je ervoor stopt.

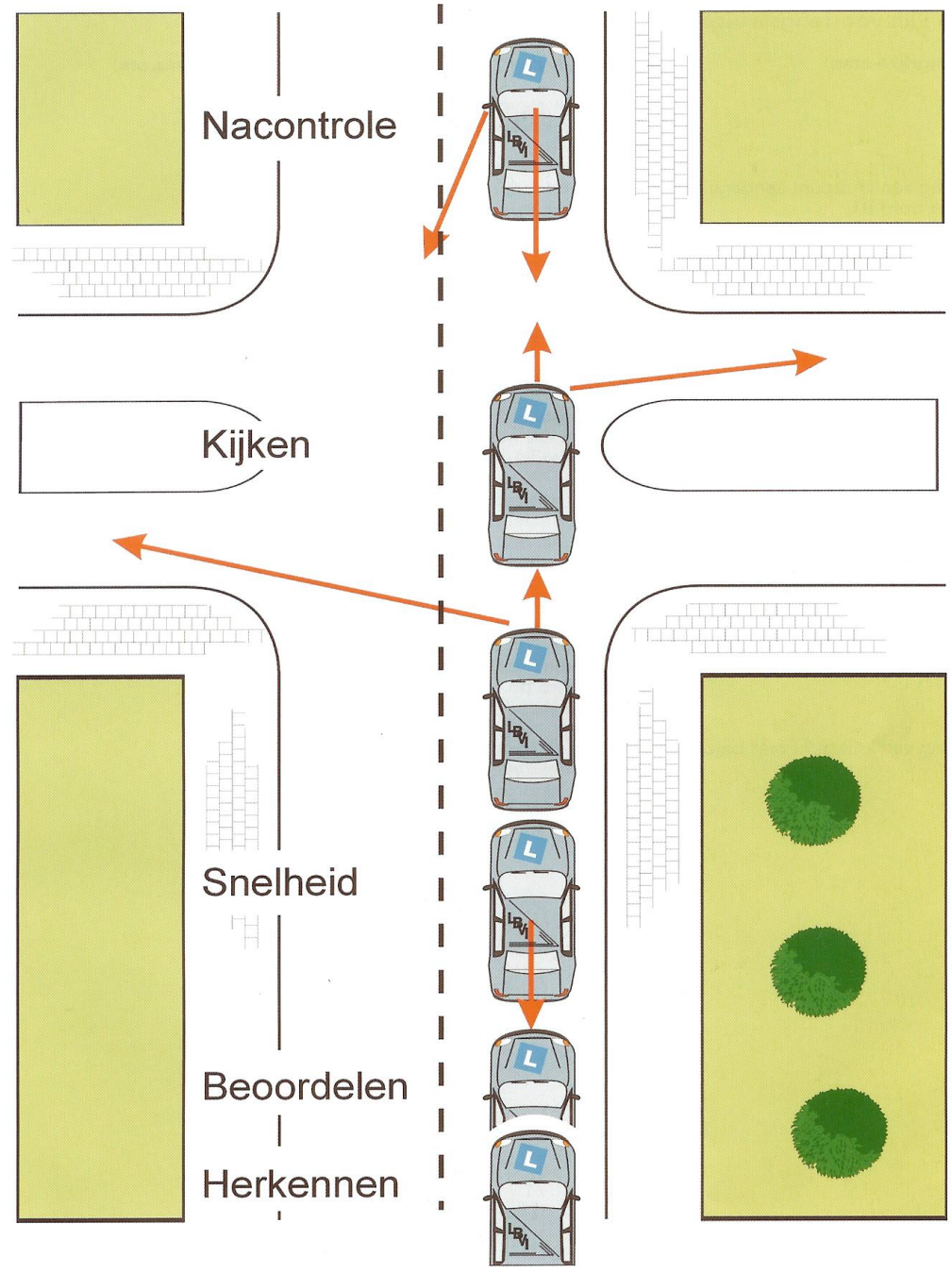
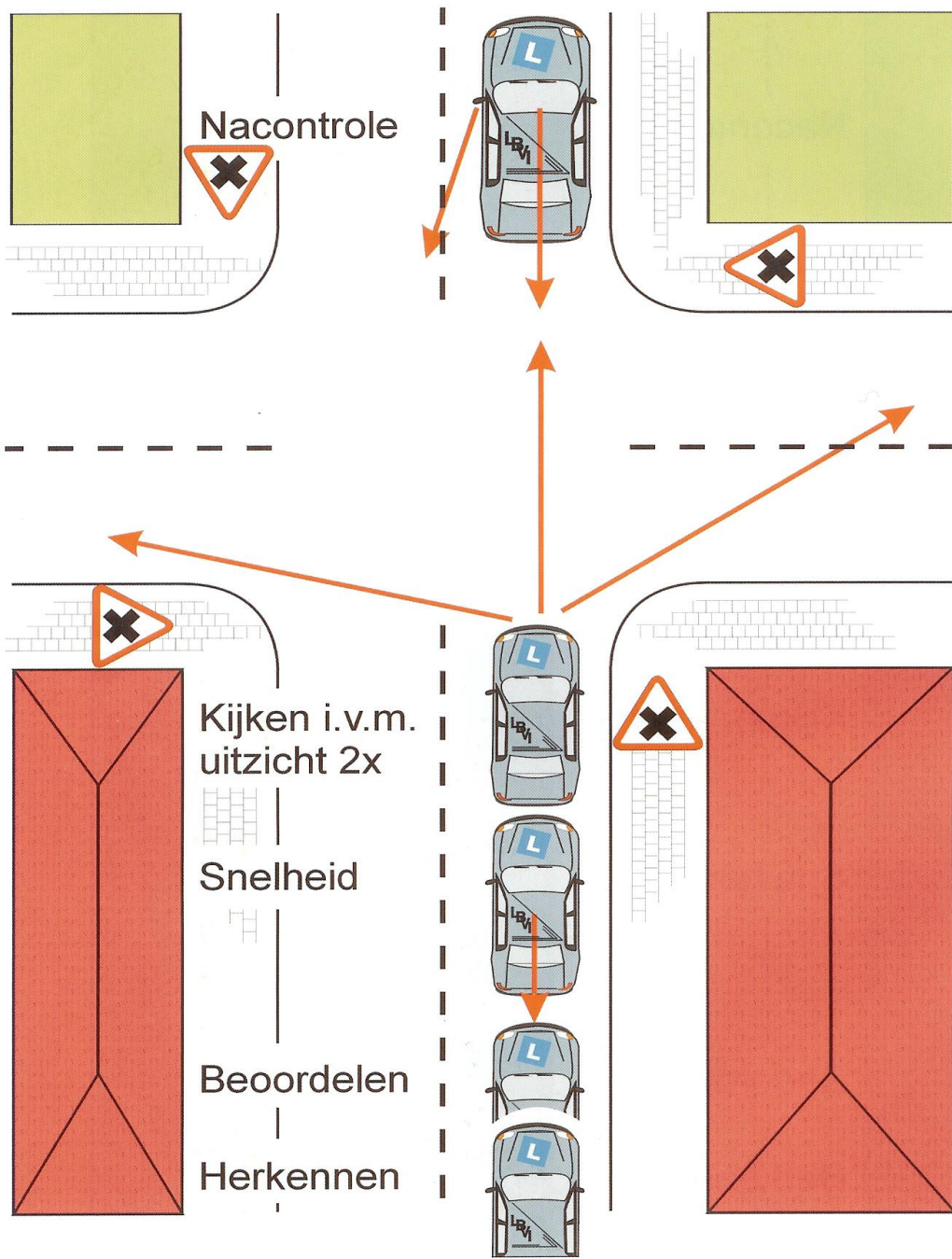
Ook een VOP dat net voor de kruising ligt moet je ontzien.

Stoppen doe je natuurlijk in de eerste plaats om voorrang te verlenen aan bestuurders van motorvoertuigen die de kruising van rechts naderen.

Denk bij het stoppen ook aan de draaicirkel van vrachtauto's en bussen.

Controleer nu hoe de situatie achter je is voor je snelheid vermeerderd.

Berijden van voorrangskruispunten

Wat (belangrijke stap)

Algemeen

- 1 Nadering van kruispunt aangegeven met bord B1.
- 2 Nadering van kruispunt aangegeven met bord B3, B4 of B5.
- 3 Nadering van kruispunt aangegeven met bord B6, meestal in combinatie met haaiantanden.

Hoe (kritiek punt)

Kijktechniek en volgorde van handelen is als bij kruispunten van gelijke orde.

- Snelheid vasthouden
- Als je een kruispunt nadert met bord B1 geldt dat voor de gehele weg totdat je bord B2 tegenkomt.

Het bord wordt overigens wel voor ieder kruispunt herhaald.

Houd tevens goed in de gaten dat de voorrangsweg niet altijd rechtdoor loopt. Dit wordt op een onderbord bij bord B1 aangegeven.

Hiervoor geldt voor wat betreft de wetgeving hetzelfde als bord B1. Denk hier dus ook weer aan een goede kijktechniek.

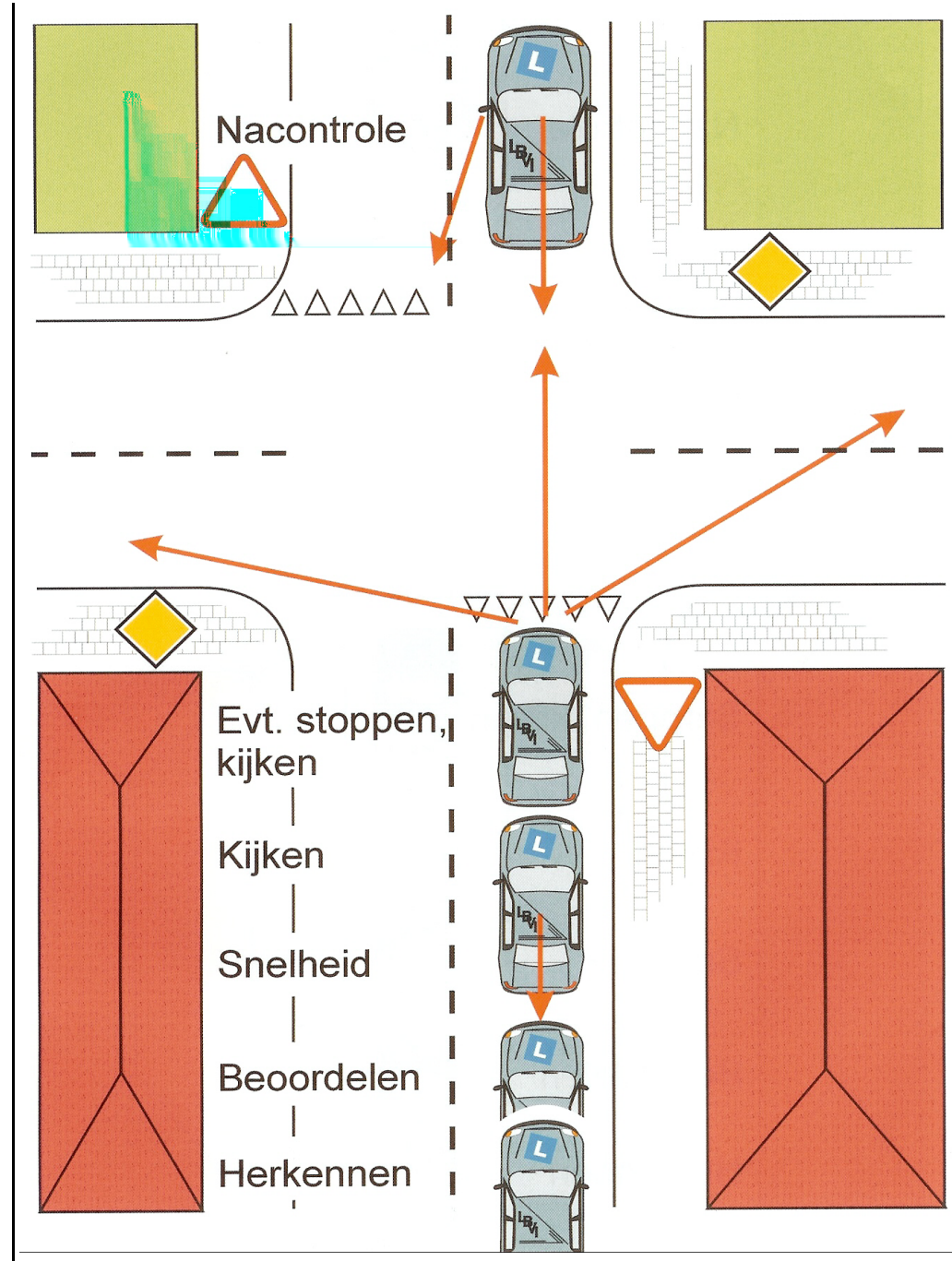
In de tweede versnelling (in principe)

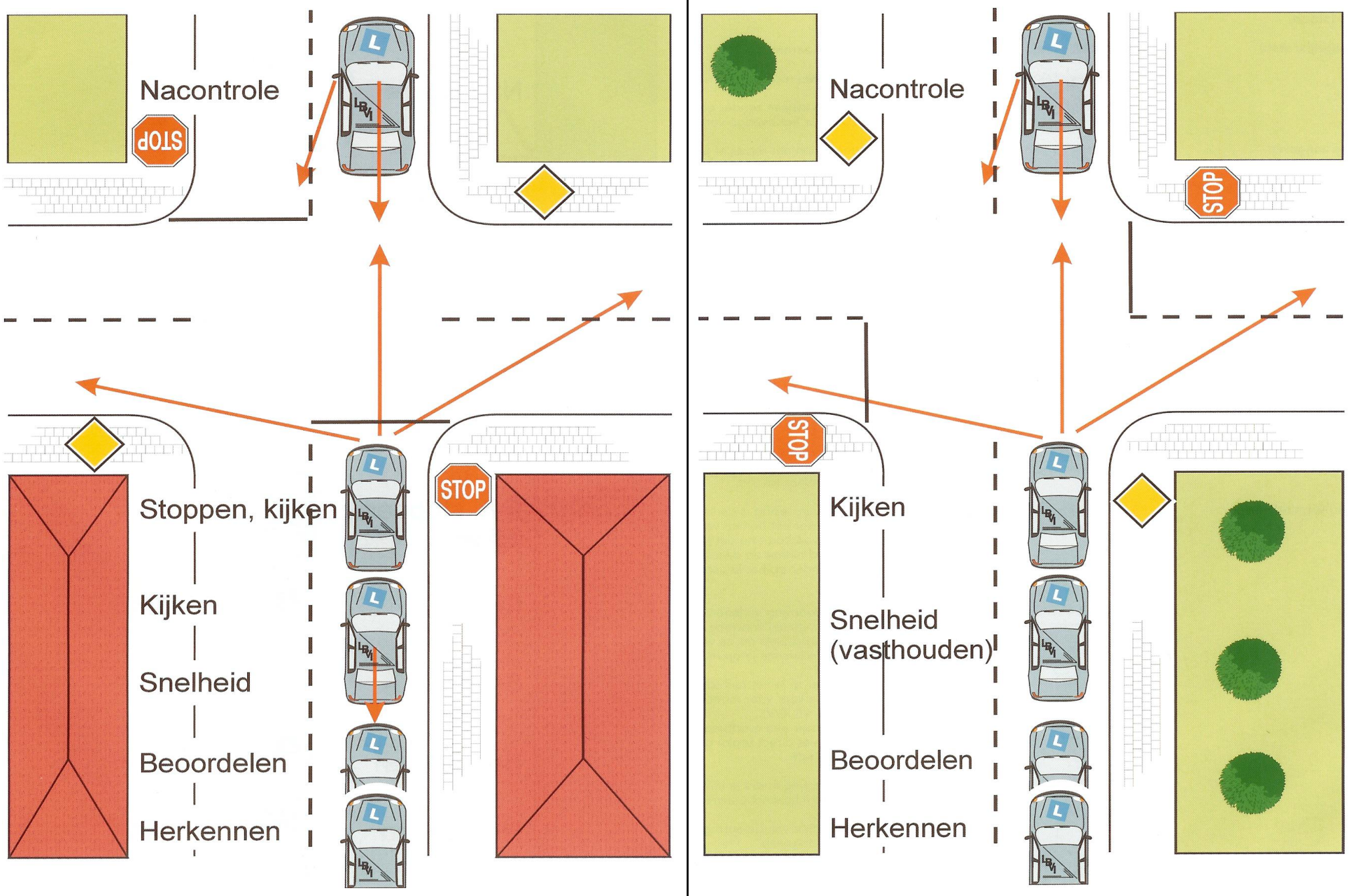
Haaiantanden op het wegdek zonder bord B6 erbij hebben dezelfde betekenis als bord B6. Blijf goed kijken.

- 4 Nadering van kruispunt met bord B7.

In de tweede versnelling en stoppen voor de stopstreep of zodanig dat je een goede doorgang vrijhoudt voor bestuurders op de kruisende weg.

Motivatie (waarom)

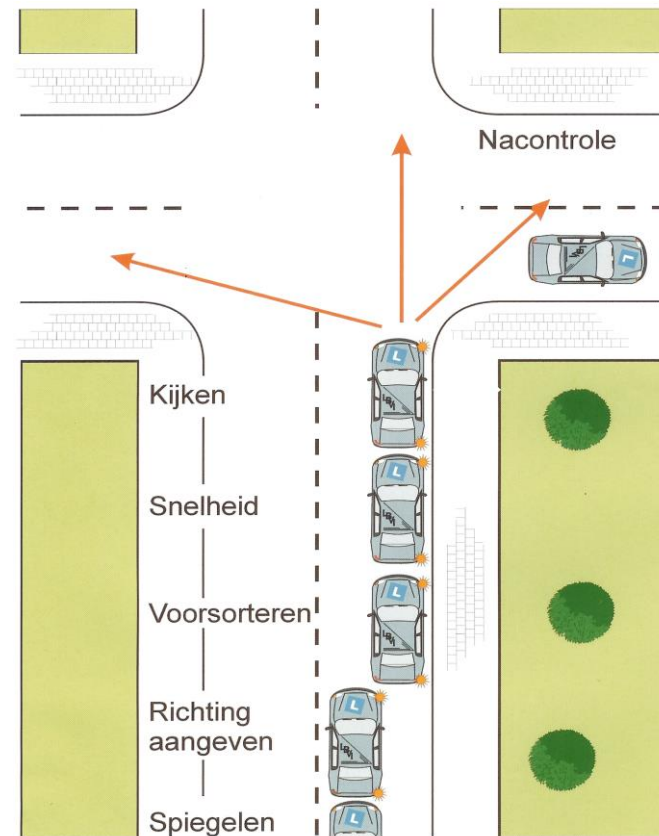

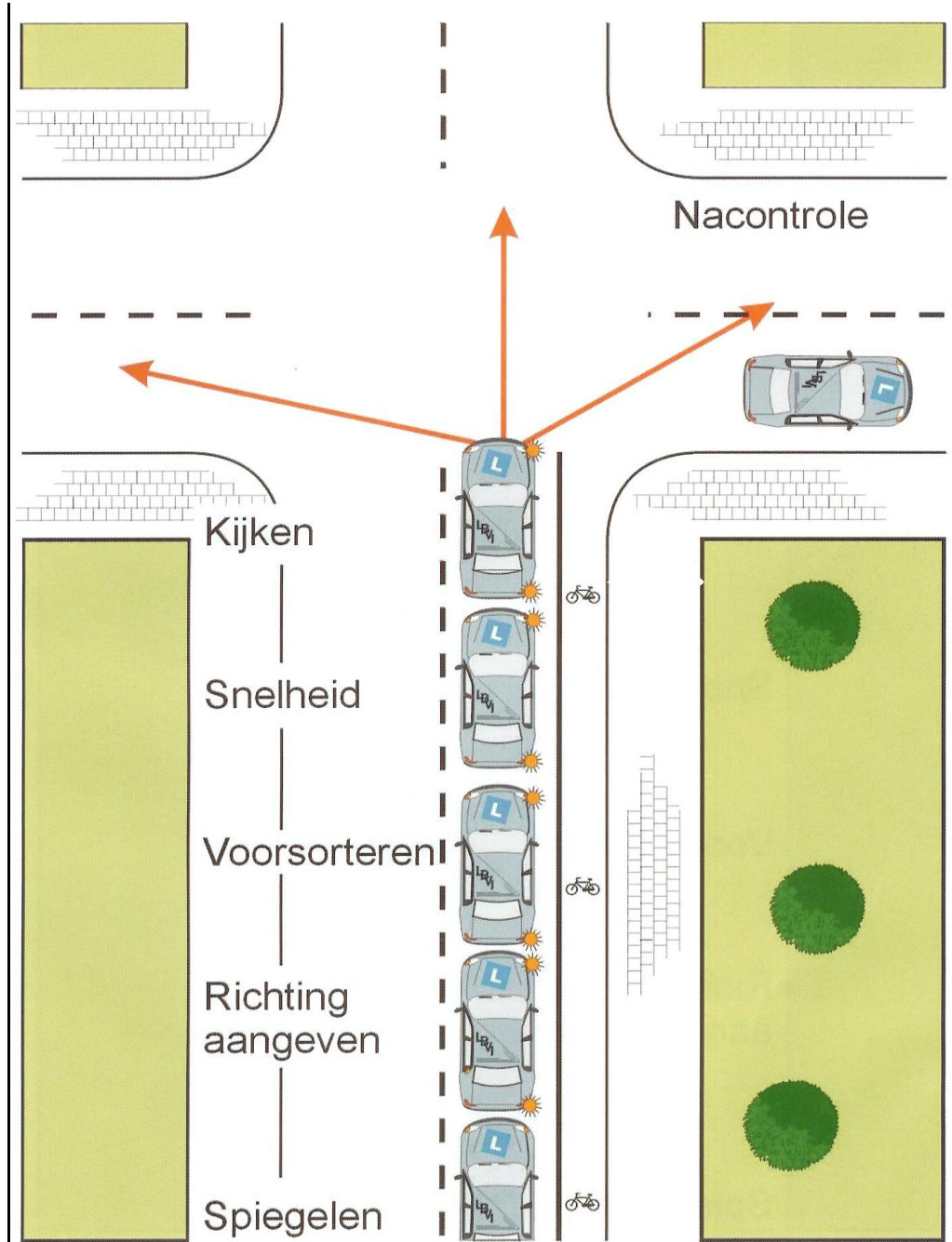
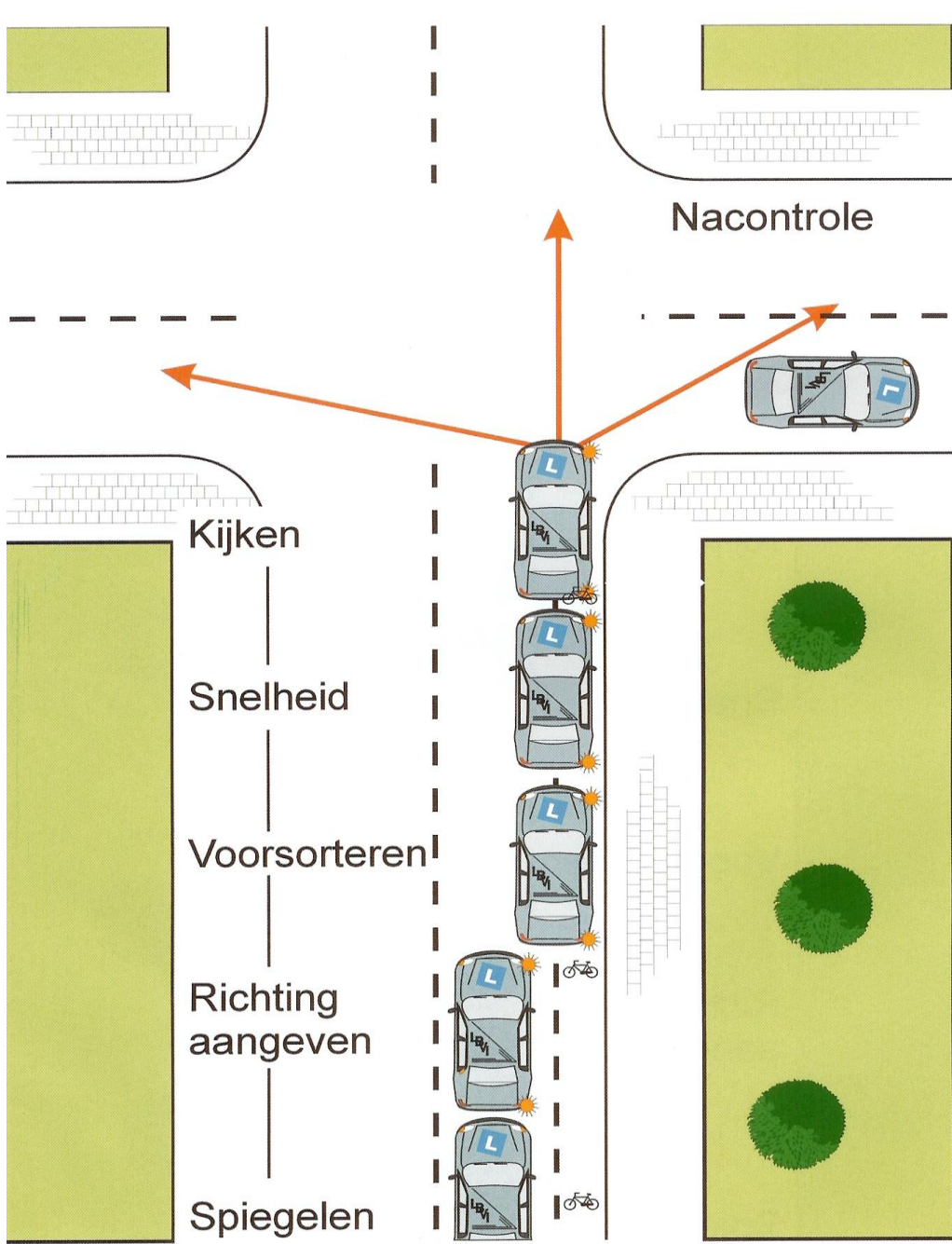

Rechts afslaan

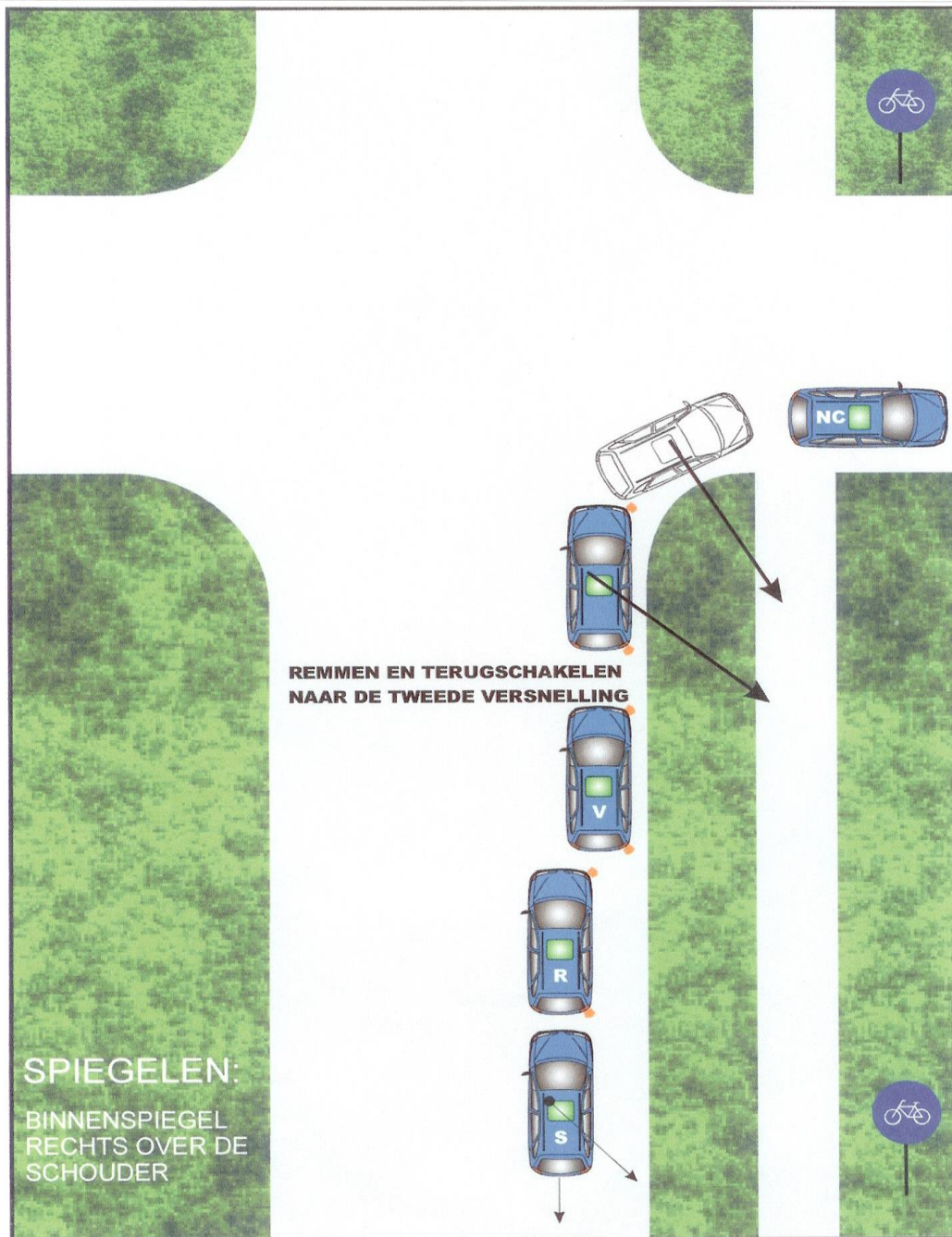
Wat (belangrijke stap)	Hoe (kritiek punt)	Motivatie (waarom)
1 Kijken.	Voor: verkeerstekens/obstakels Binnenspiegel en over de rechter-schouder.	Mag/kan ik wel rechts afslaan? Kan ik rechts afslaan zonder gevaar of hinder voor het overige verkeer?
2 Richting aangeven.	Naar rechts.	Het voornemen om rechts af te slaan moet je tijdig laten zien aan het overige verkeer.
3 Voorsorteren.	Mag, het is geen verplichting. Als je voorsorteert, houd dan het navolgende in de gaten: <ul style="list-style-type: none"> • Zo veel mogelijk naar rechts voorsorteren. • Voorsorteren op de fietsstrook met onderbroken streep. • Voorsorteren tegen de fietsstrook met doorgetrokken streep. • In voorsorteervakken. 	Als je voorsorteert, geef je het verkeer achter je de gelegenheid om je wat makkelijker in te halen; je sluit tevens de mogelijkheid voor fietsers en bromfietsers om je rechts in te halen uit. Zorg ervoor dat je de fietsers, bromfietsers en aan hen gelijkgestelde bestuurders niet hindert. Om de fietsers en dergelijke de gelegenheid te geven kruisingen en splitsingen in alle vrijheid te naderen; meestal op de wat drukkere kruispunten. Zorg ervoor dat je niet op het laatste moment moet kiezen waar je moet gaan staan. Wees op tijd.
4 Snelheid verminderen.	Kijken binnenspiegel, remmen, eventueel terugschakelen naar de tweede versnelling.	De tweede versnelling is de ideale versnelling voor het nemen van de bochten, je voorkomt nu dat je de bocht te hard neemt en daardoor gevaar of hinder op het kruispunt veroorzaakt.
5 Kijken.	Links, voor, rechts over je rechter-schouder rechts de weg in.	<ul style="list-style-type: none"> • Moet ik voorrang verlenen? • Verleent men mij voorrang? • Staan er obstakels op de weg die ik insla (anders sta je op het kruispunt stil)? • Controleer of je het rechtdoorgaande verkeer voor moet laten gaan (art. 18 RVV). • Kijk ook naar een eventueel fietspad dat niet direct tegen de rijbaan aan ligt. <p>Kijk goed de weg in die je inrijdt in verband met inhaalmanoeuvres.</p> <p>Als de voorzijde van de auto gelijk is met het kruisingsvlak.</p>
6 Insturen.	Naar rechts.	Bocht zodanig nemen dat je op je eigen weghelft blijft.

7 Iets gas geven.	Met rechervoet, geleidelijk.	Je gaat dan met een trekkende motor door de bocht.
8 Terugsturen.	Naar links, vlot tot de wielen recht zijn.	Zorg ervoor dat je op tijd terugstuurt, anders vertoon je een zeer slingerend weggedrag.
9 Kijken.	Voor, binnenspiegel, linkerbuitenspiegel.	Je bent een nieuwe weg ingeslagen dus controleer je voor en achter.
10 Snelheid aanpassen.	Aan overige verkeer.	BELANGRIJK: Bij het afslaan, zowel naar rechts als naar links, staat het voor laten gaan van het rechtdoorgaande verkeer op dezelfde weg voorop. Blijf dit dan ook voortdurend en bewust controleren. Bij rechtsaf gaan via voorsorteervak met pijl rechtsaf, houd rekening met fietsers en bromfietsers die in dit vak rechtdoor dan wel linksaf kunnen gaan.

Links afslaan

Wat (belangrijke stap)

- 1 Kijken.
- 2 Richting aangeven.
- 3 Voorsorteren.

4 Snelheid verminderen.

5 Kijken.

Hoe (kritiek punt)

- Voor verkeerstekens/obstakels.
- Binnenspiegel Linkerbuitenspiegel en Links naast.
- Naar links.
- Mag, het is geen verplichting.
- Als je voorsorteert, houd dan het navolgende in de gaten.

- voorsorteren tegen de wegas
- op een volledige eenrichtingsweg geheel naar links opschuiven
- op een gedeeltelijke eenrichtingsweg tegen de wegas.
- in voorsorteer- vakken.

Kijken binnenspiegel, remmen, eventueel terugschakelen naar tweede versnelling.

Links, voor, rechts.
Over je linkerschouder. Links de weg in.

Motivatie (waarom)

- Mag/kan ik linksaf slaan?
- Kan ik linksaf slaan zonder gevaar of hinder voor het overige verkeer?
- Het voornemen om linksaf te slaan moet je tijdig laten zien aan het overige verkeer.
- Als je voorsorteert, geef je het verkeer achter je de gelegenheid om je wat makkelijker in te halen.
- Je krijgt hier weer te maken met tegenliggers in de vorm van fietsen, bromfietzers en aan hen gelijkgestelde bestuurders.

Er wordt nu een scheiding gemaakt voor verkeer in verschillende richtingen. Hiermee verkrijgt men een vlottere doorstroming van het verkeer.

Zorg ervoor dat je niet op het laatste moment moet kiezen waar je moet gaan staan. Wees op tijd.

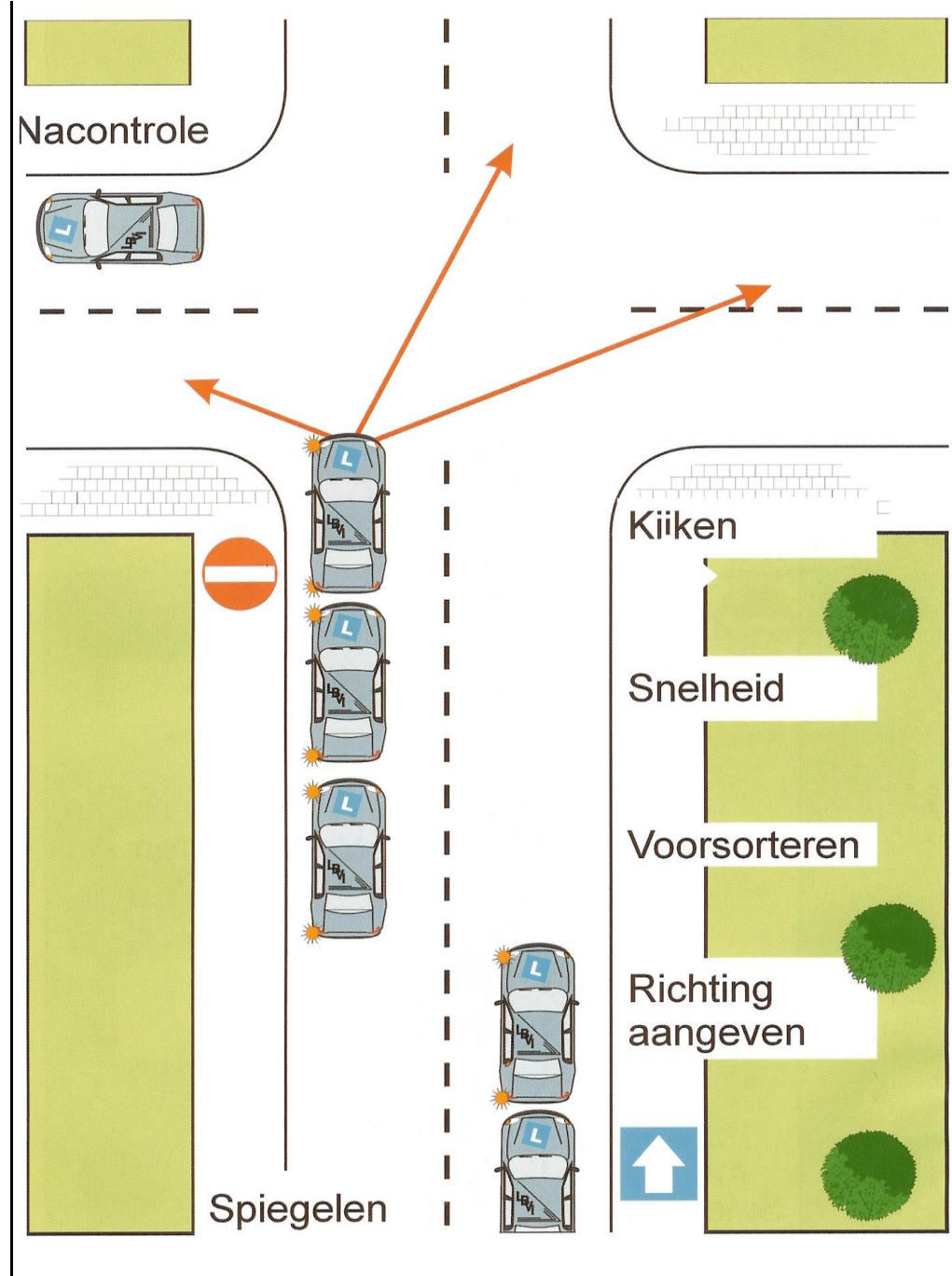
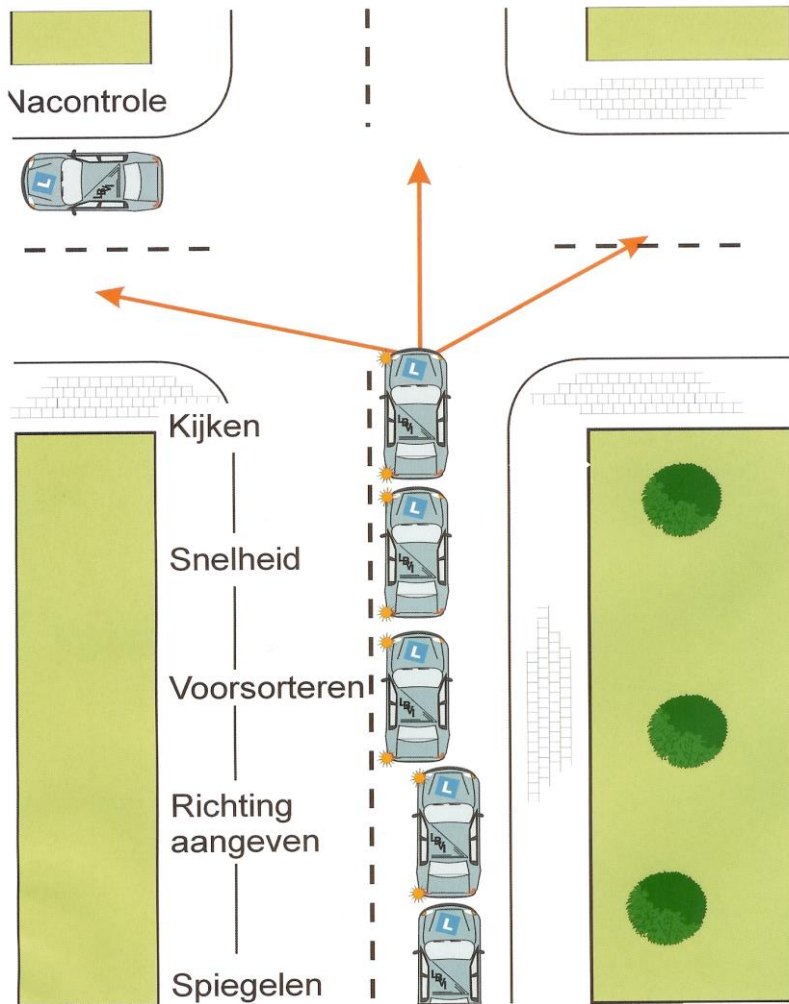
De tweede versnelling is de ideale versnelling voor het nemen van bochten. Je voorkomt nu dat je de bocht te hard neemt en daardoor gevaar of hinder op het kruispunt veroorzaakt.

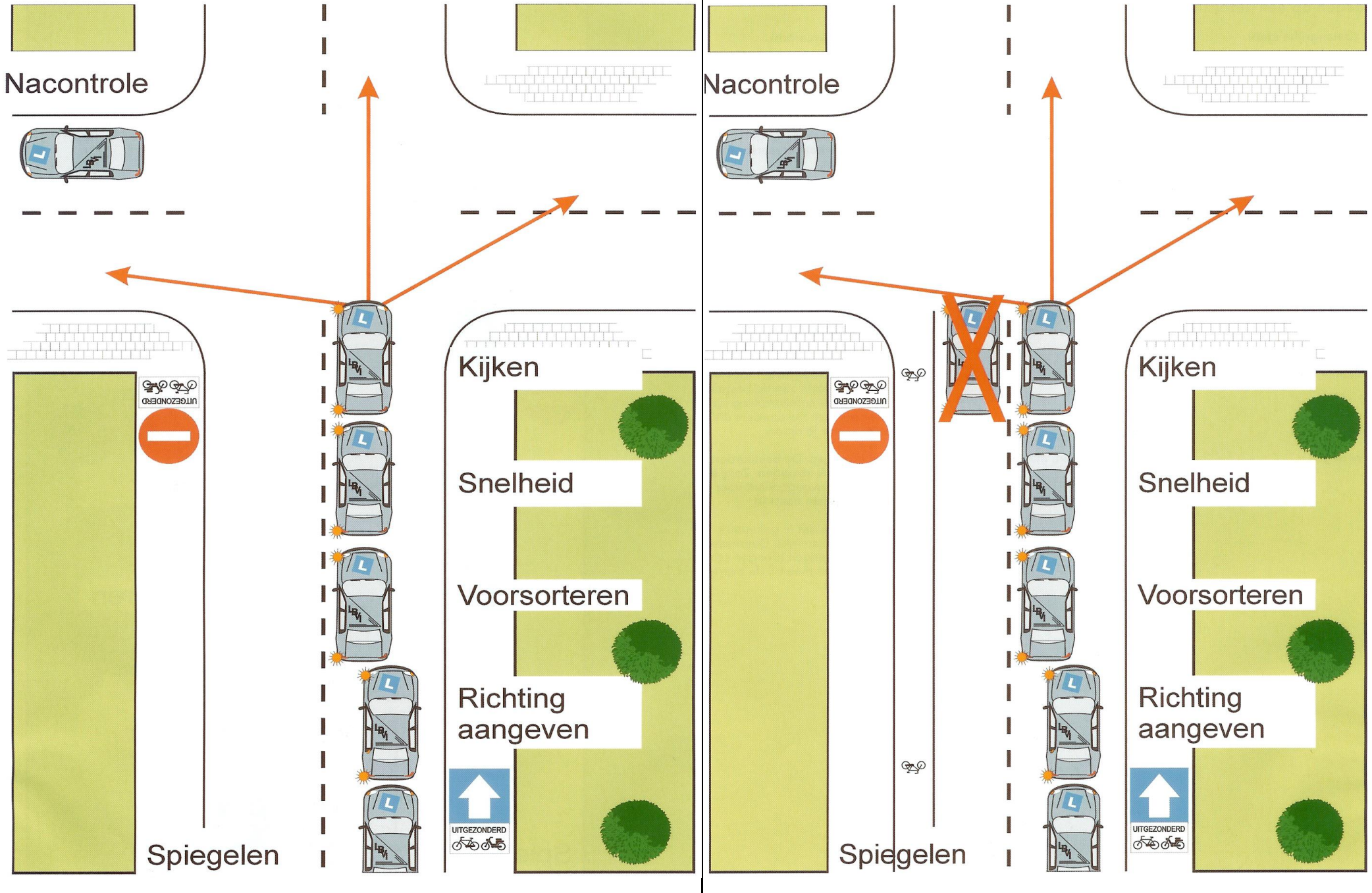
- Moet ik voorrang verlenen?
- Verleent men mij voorrang?
- Controleer of je rechtdoorgaand verkeer voor moet laten gaan (art 18 RVV) + art 18 lid 2 kortste bocht voor langste bocht, ook bij fietsers! voor laten gaan.

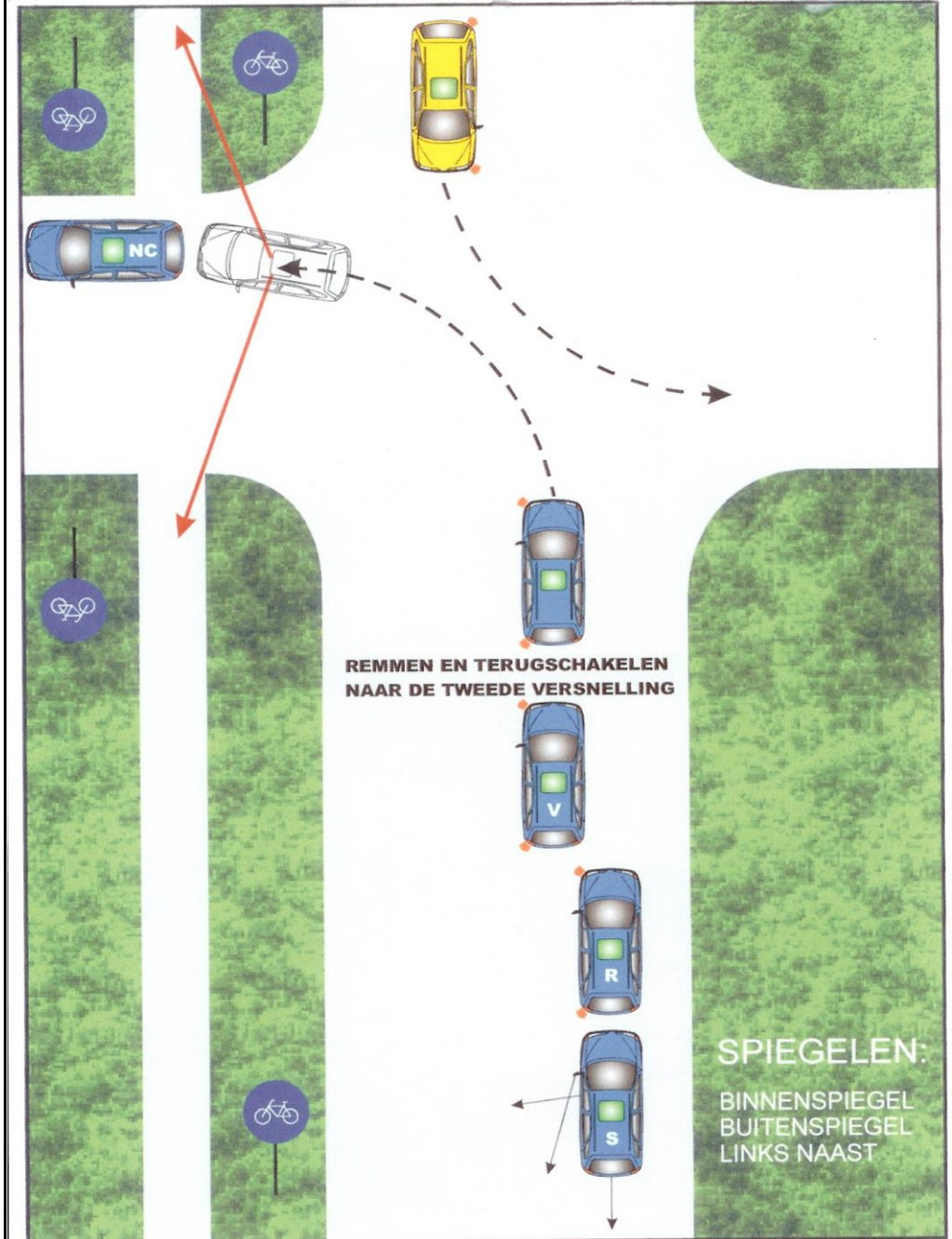
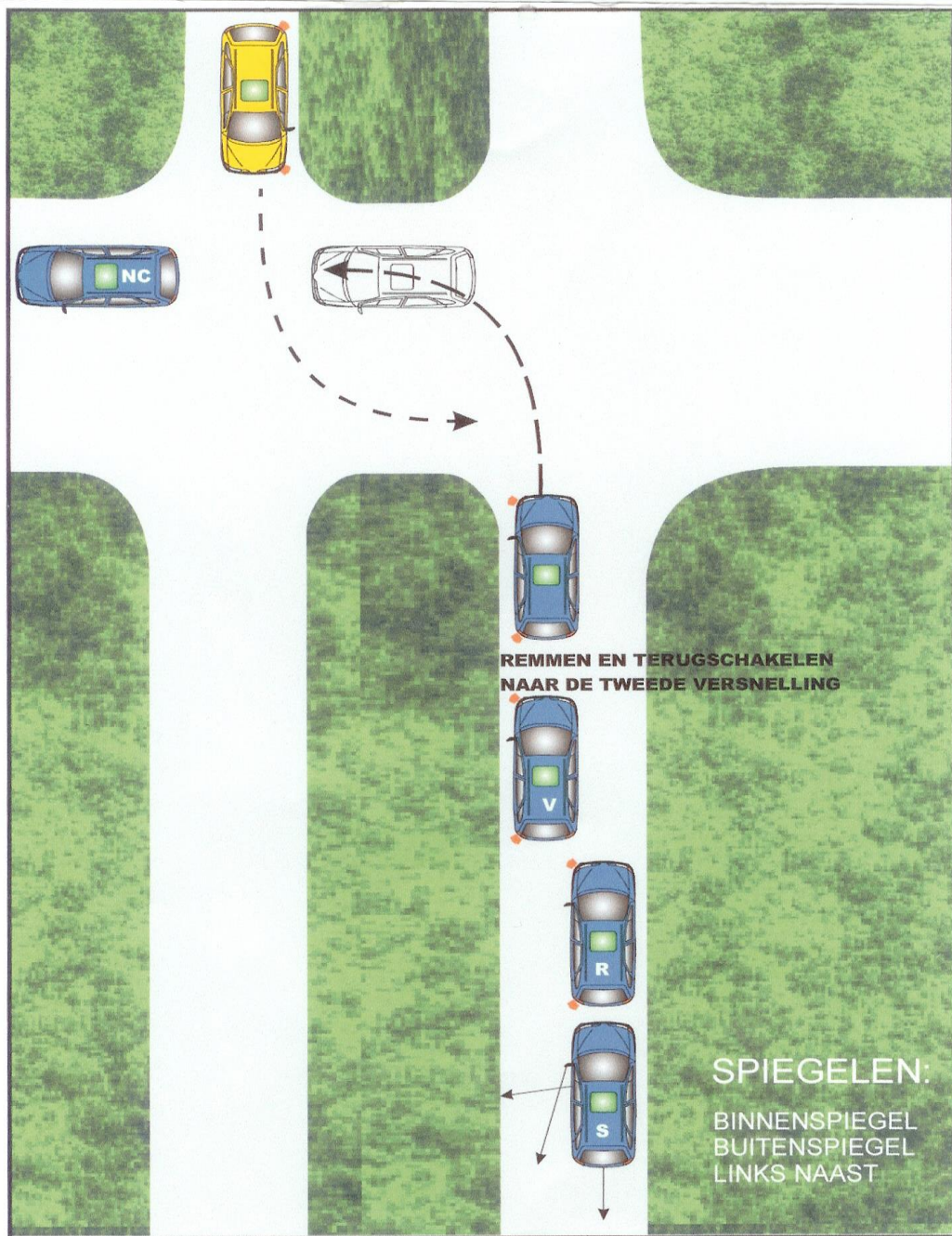
Bij het links af slaan steek je het linkerwedgeedeelte over. Het is van het grootste belang dat je goed de snelheid van je tegenliggers inschat, zodat je niet voor problemen komt te staan.

- Bestuurders die op het kruispunt rechtsaf slaan moet je ook voor laten gaan.
- Kijk links de weg in of er geen obstakels zijn waardoor je op het kruispunt stil komt te staan. Kijk goed de weg in die je inslaat in verband met inhaalmanoeuvres.

6 Insturen.	Naar links.	Op een dusdanig tijdstip dat je weer zo veel mogelijk rechts op de ingeslagen weg uitkomt.
7 Iets gas geven.	Met rechervoet, geleidelijk.	Je gaat dan met een trekkende motor door de bocht.
8 Terugsturen.	Naar rechts, tot de wielen recht zijn.	Als je niet op tijd terugstuurt, geeft dat een slingerig weggedrag.
9 Kijken.	Voor, binnenspiegel, linkerbuitenspiegel.	Je bent een nieuwe weg ingeslagen, dus controleer goed de situatie voor en achter je.
10 Snelheid aanpassen.	Aan overige verkeer.	

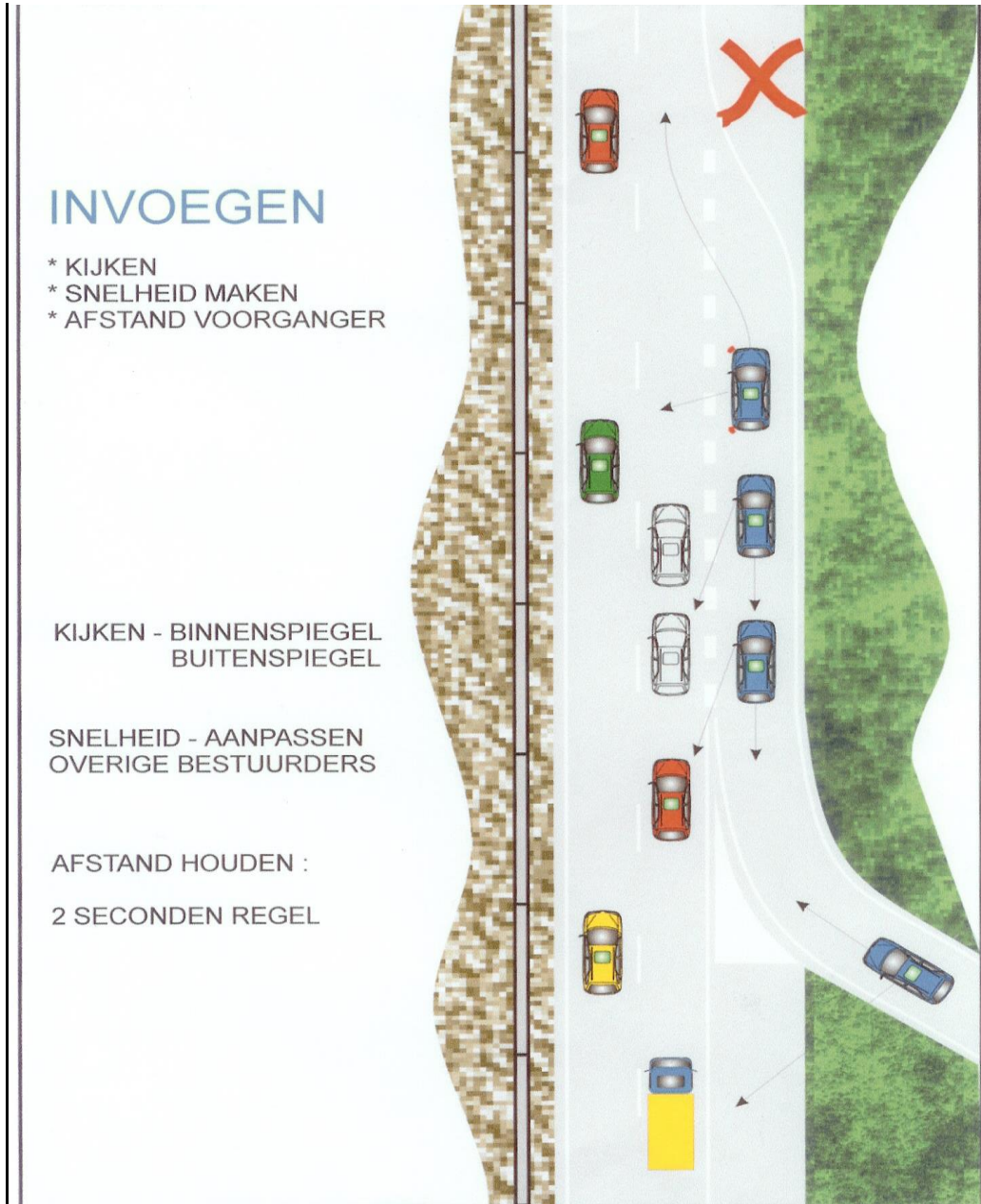

Invoegen op een auto(snel)weg

Wat (belangrijke stap)	Hoe (kritiek punt)	Motivatie (waarom)
1 Herkennen <ul style="list-style-type: none"> • autoweg • autosnelweg.	A.h.v. verkeerstekens kun je het verschil maken tussen de autoweg en de autosnelweg.	De maximumsnelheid verschilt. Tevens kom je op een autosnelweg geen kruispunten op gelijk niveau tegen, dus het verkeersbeeld zal wat rustiger zijn.
2 Snelheid maken.	Probeer met een zodanige snelheid in te voegen dat je de bestuurders op de hoofdrijbaan niet hindert.	Als je invoegt met dezelfde snelheid die de bestuurders op de hoofdrijbaan op dat moment hebben, kun je zonder probleem naar links opschuiven.
3 Kijken.	Binnenspiegel, linkerbuitenspiegel, links naast.	Wees ervan doordrongen dat bestuurders die al op de auto(snel)weg rijden, voorrang genieten. Controleer ook zeer goed je dode hoek, zodat je niet voor verrassingen komt te staan.
4 Richting aangeven.	Naar links.	Je moet je voornemen tot invoegen kenbaar maken aan de bestuurders die al op de auto(snel)weg rijden, maar ook aan bestuurders die eventueel achter je rijden.
5 Invoegen.	Vlot invoegen, maar geleidelijk naar links.	Vlot invoegen. De bestuurders achter je willen ook invoegen. Zorg ervoor dat je vlot invoegt, want voor je het weet rijdt men naast je. Zorg ervoor dat je geleidelijk opschuift naar links. Overhaastige stuurbewegingen brengen schrikreacties met zich mee bij de overige bestuurders.

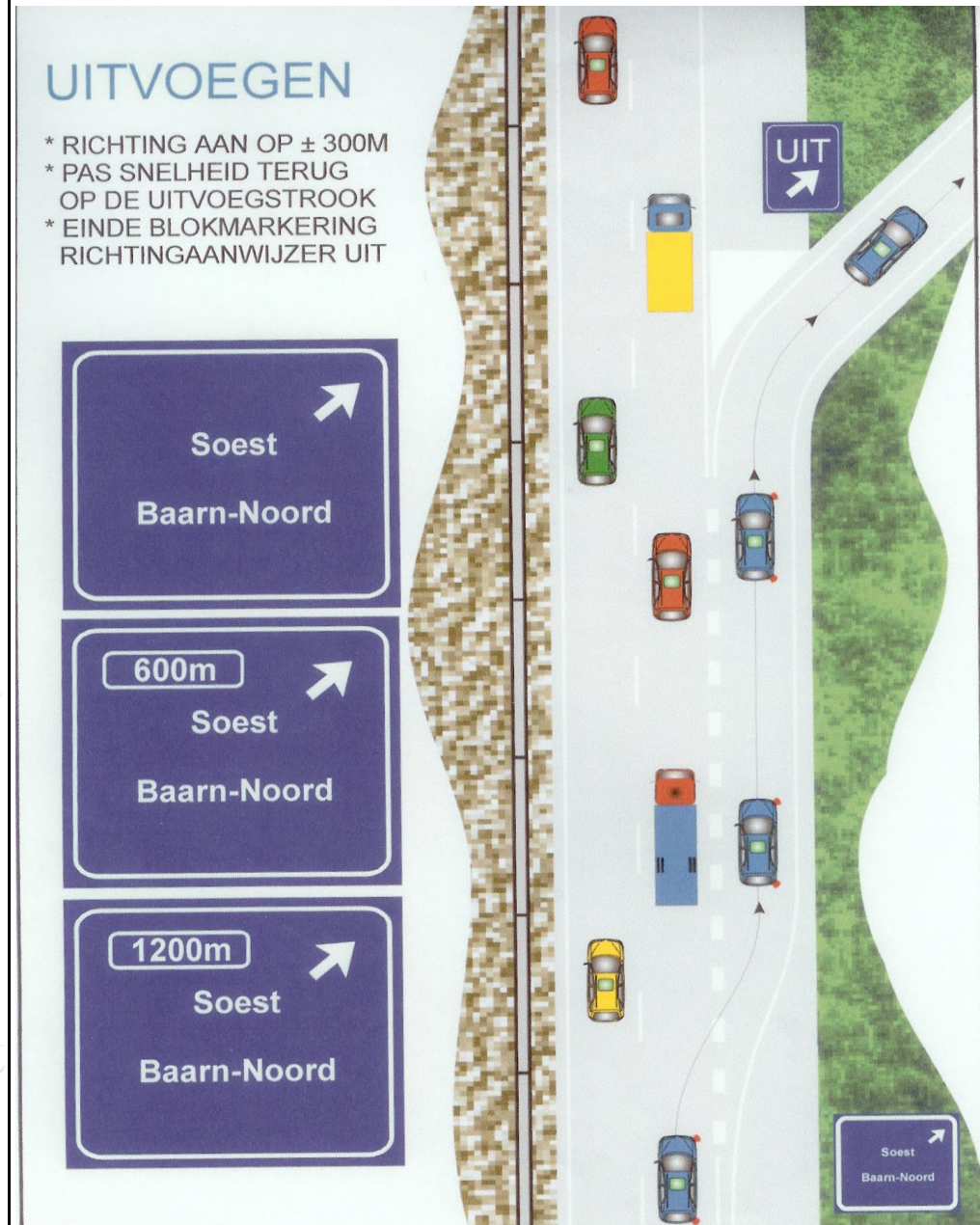

Berijden van een auto(snel)weg

Wat (belangrijke stap)	Hoe (kritiek punt)	Motivatie (waarom)
1 Maximumsnelheid.	Geleidelijk te regelen.	Rijdt met een constante snelheid en houd je aan de maximum snelheid die ter plaatse geldt; dat doen de overige bestuurders ook. Je werkt hierdoor mee aan verkrijgen van een rustig verkeersbeeld.
2 Kijktechniek.	Afwisselend ver voor je uit en circa vier auto's voor je. Niet alleen datgene wat op de rijbaan gebeurt maar ook de omgeving daarvan zoals: <ul style="list-style-type: none"> • vluchtstrook • deel van de berm • omgeving • in-/uitvoegstroken. 	Alleen met deze manier van kijken kun je ten alle tijde alert zijn en snel reageren bij onverwachte gebeurtenissen zoals: <ul style="list-style-type: none"> • plotseling remmen voor je • mist • regen • gladheid • werk aan de weg.
3 Afstand houden.	De afstand die je houdt moet je combineren met de snelheid die je rijdt.	Houd voldoende afstand om de auto tot stilstand te kunnen brengen over een afstand waarover de weg vrij en te overzien is.
4 Inhalen.	Deze handeling voor wat betreft de techniek hetzelfde aanhouden als het links afslaan. Alleen geleidelijk opschuiven naar links.	De kijktechniek en richting aangeven moeten tijdig geschieden. Bij het kijken moet je goed de snelheid van de reeds inhalende bestuurders inschatten.
5 Terugkomen naar rechts.	Als dit veilig kan: <ul style="list-style-type: none"> • eerst kijken binnenspiegel, rechterschouder • richting aangeven naar rechts. Rustig naar rechts opschuiven. 	Je komt pas terug naar rechts als de door jou ingehaalde auto niet meer te dichtbij is. Hiermee voorkom je dat de bestuurder schrikt omdat je in een keer voor z'n neus zit.

Uitvoegen van auto(snel)weg

Wat (belangrijke stap)	Hoe (kritiek punt)	Motivatie (waarom)
1 Kijken.	Binnenspiegel, voor, rechterschouder.	Informatie opdoen over de situatie achter je. Kijk voor je naar de borden die richting aangeven, zodat je op tijd kunt gaan rijden waar je moet rijden.
2 Richting aangeven.	Naar rechts circa 300 m voor de uitvoegstrook begint.	Je maakt je voornemen tot uitvoegen tijdig kenbaar aan de achteropkomende bestuurders.
3 Uitvoegen.	Zodra de uitvoegstrook begint, geleidelijk doch vlot opschuiven en de uitvoegstrook volgen.	Je geeft hiermee de bestuurders op de auto(snel)weg de gelegenheid om je gemakkelijker in te halen. Je mag nu op de uitvoegstrook rustig je snelheid gaan verminderen. Daar hinder je nu niemand meer mee.
4 Gedrag op gecombineerde in- en uitvoegstrook.	Als je deze strook blijft volgen, geef je richting aan naar rechts. Als je invoegt geef je tijdig richting aan naar links. Je laat de bestuurders die uitvoegen voorgaan en sluit achter hen aan.	Om duidelijkheid te verschaffen welke richting je gaat volgen. Idem. De gedragingen op de in-/uitvoegstrook moeten ondergeschikt geplaatst worden aan gedrag op de auto(snel)weg.

Inhalen

Wat (belangrijke stap)	Hoe (kritiek punt)	Motivatie (waarom)
1 Kijken.	Voor, binnenspiegel, linkerbuitenspiegel, links naast.	Voor: om te kijken of de weg over voldoende afstand vrij is. Binnenspiegel: om te kijken of bestuurders achter je niet zijn begonnen om jou in te halen. Linker buitenspiegel: om te kijken of bestuurders jou niet aan het inhalen zijn. Links naast: om de dode hoek schuin links achter de auto te controleren.
2 Richting aangeven.	Naar links.	Hiermee geef je te kennen dat je straks gaat opschuiven naar links.
Inhaalmanoeuvre beginnen.	<ul style="list-style-type: none"> vlot naar links opschuiven het in te halen voertuig zo snel mogelijk inhalen. 	Hoe korter de inhaalmanoeuvre duurt des te minder gevaar kan hij opleveren voor de medeweggebruiker.
4 Kijken.	Binnenspiegel en over rechterschouder.	Controleer of je je veilig naar rechts kunt verplaatsen.
5 Richting aangeven.	Naar rechts.	Hiermee geef je te kennen dat je straks gaat opschuiven naar rechts.
6 Terugkomen naar rechts.	Vlot doch vloeiend.	Om de juiste plaats op de rijbaan in te nemen.

Ingehaald worden

Wat (belangrijke stap)	Hoe (kritiek punt)	Motivatie (waarom)
Ook als we ingehaald worden is het opletten geblazen!		
1 Kijken.	Rondom de auto blijven controleren.	Een inhaalmanoeuvre van iemand anders kan gevaar opleveren voor het tegemoetkomende verkeer. Als je wordt ingehaald, moet je in zo'n geval reageren om de gevaarlijke situatie op te heffen.
2 Eventueel dreigend gevaar opheffen.	Snelheid verminderen, uitwijken, stoppen.	Ondanks dat deze handelingen niet meer in de wet beschreven zijn, blijft het natuurlijk van het grootste belang dat we ons defensief blijven opstellen.
3 Snelheid vasthouden.		Wanneer we als we ingehaald worden snelheid gaan vermeerderen, duurt de inhaalmanoeuvre nog langer, met nog meer kans op gevaar of hinder voor andere weggebruikers.

Voorbijgaan

Wat (belangrijke stap)	Hoe (kritiek punt)	Motivatie (waarom)
	Zoals reeds besproken. (H.A. inhalen)	
		NOOT: als in bepaalde situaties de beschikbare ruimte beperkt is, zal gekozen moeten worden voor een lage tot zeer lage snelheid. Houd bij het voorbijgaan ook zeer goed een eventueel aan de linkerzijde van de rijbaan gelegen fietsstrook, fietspad, voetpad of trottoir in de gaten, want bij het voorbijgaan kom je misschien op een van die weggedeeltes terecht.
Richting aangeven.	Als het voorbijgaan een belangrijke zijdelingse verplaatsing met zich meebrengt.	Ook het gebruik van de richtingaanwijzer is belangrijk, niet alleen voor jezelf, maar ook om duidelijkheid te verschaffen voor de bestuurders achter je.
		LET OP: het voorbijgaan lijkt zo gemakkelijk, maar toch worden er veel fouten mee gemaakt. Met name het kijken is zeer belangrijk, want meestal kom je bijna tot stilstand en dat betekent dat het langzame verkeer je aan alle kanten voorbijkomt, vaak zowel links als rechts.

Tegemoetkomen

Wat (belangrijke stap)	Hoe (kritiek punt)	Motivatie (waarom)
1 Ruimte tussen jouw auto en die van de tegenligger moet voldoende zijn om elkaar zonder gevaar of hinder te passeren.	Door tijdig snelheid te verminderen en eventueel op te schuiven naar rechts. Het kan zelfs voorkomen dat we door ruimtegebrek zullen moeten stoppen.	Het is van het grootste belang dat deze handelingen op tijd geschieden. Kijk dus altijd zo ver mogelijk vooruit om een tegenligger zo snel mogelijk te onderkennen en te reageren.
2 Uitmijden.	Indien nodig zo veel mogelijk naar rechts.	Een belangrijk punt is dat we bij het uitwijken altijd goed rekening houden met eventuele fietsers, bromfietzers en voetgangers en dergelijke. Als je uitwijkt naar rechts kan namelijk op dat moment een van deze weggebruikers naast je aanwezig zijn.

Rotondes (algemeen) + gedrag 1/4 rond

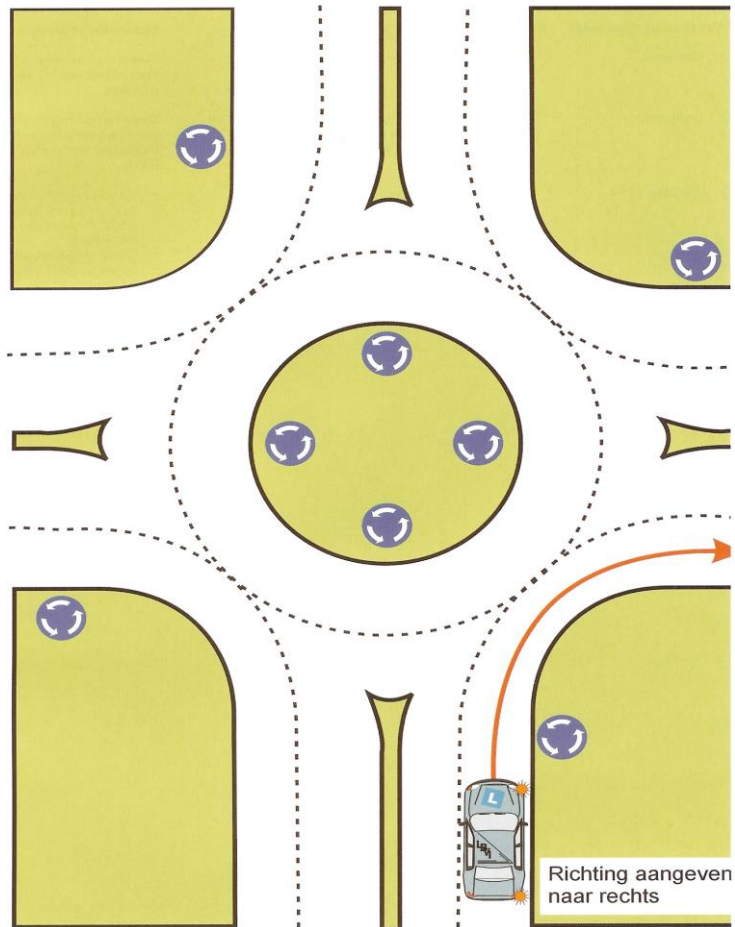
Bij nadering van rotondes moet het handelen en kijken overeenkomen met die van nadering van kruisingen en splitsingen van wegen.

Let wel:

Een rotonde ligt er meestal niet voor niets, dit is meestal een druk punt. Tijdig informatie opdoen over de vorm en inrichting van de rotonde is alleen maar makkelijker voor het goed en veilig berijden van de rotonde.

- 1 Gedrag bij nadering en berijden voor 1/4 rond.
Zowel kijken als handelen zijn gelijk aan het rechts afslaan (zie H.A. rechts afslaan).

Noot: verkeer dat de rotonde blijft volgen, wordt beschouwd als rechtdoorgaand verkeer op dezelfde weg en moet voorrang krijgen!

Rotondes 1/2 rond

Wat (belangrijke stap)

- 1 Naderen.
- 2 Berijden.
- 3 Afrijden.

Hoe (kritiek punt)

Rechter-, middelste rijstrook.

Na 1/4 rond richting aangeven en naar de rechter rijstrook gaan. Goede kijktechniek toepassen.

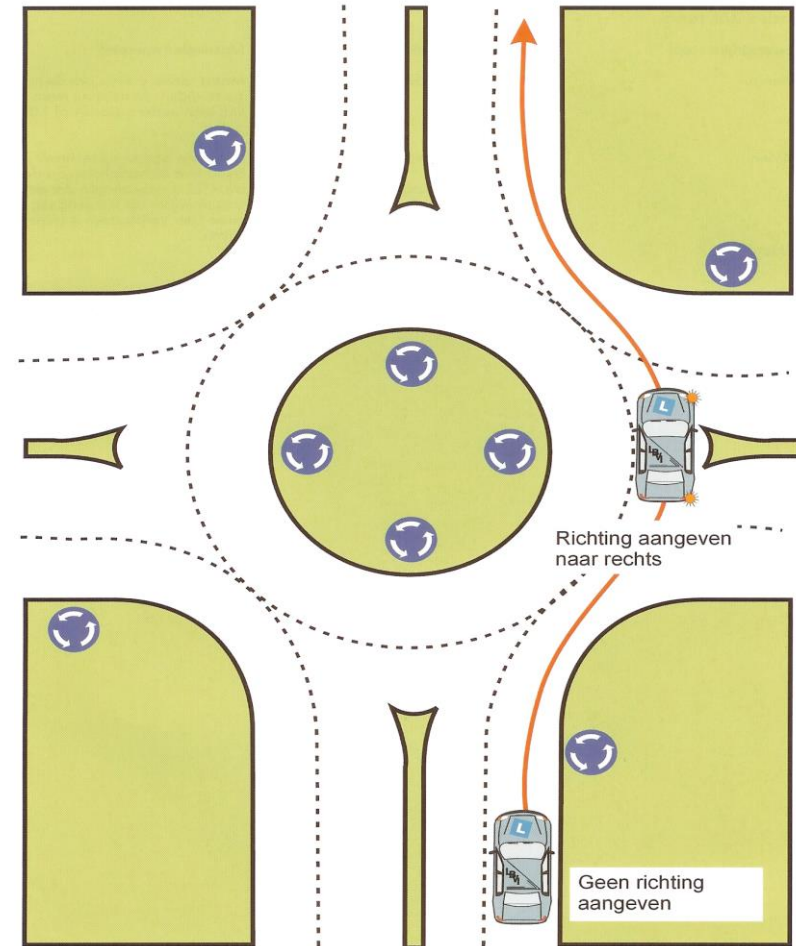
Tijdig meesturen en zeer goed kijken.

Motivatie (waarom)

Plaats op de weg nu vast kiezen als voorbereiding bij het verlaten van de rotonde.

Deze handelingen als voorbereiding voor het verlaten van de rotonde. Denk aan het rechts inhalen (art. 48 RVV).

- Voorkom dat je een te ruime bocht maakt, schat je bocht dus goed in want die is vaak verraderlijk scherp.
- Denk aan het verkeer dat de rotonde blijft volgen.

Rotondes 3/4 rond

Wat (belangrijke stap)

- 1 Naderen.
- 2 Berijden.
- 3 Afrijden.

Hoe (kritiek punt)

De voor jou geldende rijstrook kiezen.

Richtingaanwijzer uit zodra je op de rotonde rijdt.
Na 1/2 rond doorgaan naar rechterrijstrook.

idem 1/4 en 1/2 rond.

Motivatie (waarom)

Meest ideale positie om de rotonde op te rijden. Je hebt nu geen hinder van bestuurders die 1/4 of 1/2 rond rijden.

Denk aan goede kijktechniek in verband met rechts inhalen op de rotonde. Ook ervoor zorgen dat de richtingaanwijzer op tijd aangaat. Let op: twee keer verplaatsen is twee keer kijken.

